

**OSIGURAVAJUĆE DRUŠTVO
„GRAWE NEŽIVOTNO OSIGURANJE“ AD PODGORICA**

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2020. GODINU**

Sadržaj	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-4
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspjeha	5-7
Bilans stanja	8-11
Izveštaj o tokovima gotovine	12-13
Izveštaj o promjenama na kapitalu	14-15
Napomene uz finansijske izveštaje	16-71
Godišnji izveštaj menadžmenta za 2020. godinu	72-105

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima Osiguravajućeg društva „Grawe neživotno osiguranje“ AD Podgorica****Izveštaj o reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja****Mišljenje**

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izvještaja Osiguravajućeg društva „Grawe neživotno osiguranje“ AD Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine i odgovarajući pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu i pojedinačni izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembar 2020. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Osnov za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije (ISA) primenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna pitanja revizije	Odgovarajuća revizijska procedura
Vrednovanje tehničkih rezervi i test adekvatnosti obaveza (LAT)	
<p>Na dan 31. decembra 2020. godine bruto tehničke rezerve Društva iznose 5.374.839 EUR (na 31. Decembra 2019. godine: 4.825.886 EUR) i predstavljaju materijalno značajan dio ukupnih obaveza kompanije.</p> <p>Obračun tehničkih rezervi uključuje procjenu neizvjesnih budućih ishoda, uglavnom krajnje ukupne vrijednosti izmirenja obaveza iz osiguranja, uključujući bilo kakve garancije koje se daju vlasnicima polisa.</p> <p>Društvo koristi aktuarske modele za podršku prilikom obračuna tehničkih rezervi. Postavljanje pretpostavki koje se koriste u proračunu tehničkih rezervi uključuje značajnu procjenu menadžmenta o neizvjesnim budućim ishodima. Modeli rezervacija uzimaju u obzir iskustvo, tržišne uslove, kao i druge pretpostavke koje su osjetljive na pravne, ekonomske i razne druge</p>	<p>Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo proces i metod obračuna tehničkih rezervi i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja.</p> <p>Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:</p> <ul style="list-style-type: none">- Razumjeli smo tok procesa i dizajn internih kontrola nad aktuarskim procesom, uključujući obračun rezervisanja za štete, proces postavljanja ekonomskih i aktuarskih pretpostavki kao i pristup izvorima novčanih tokova. Takođe smo ocijenili pristup i metodologiju za aktuarsku analizu unutar Društva, uključujući procijenjene u odnosu na stvarne rezultate i studije iskustva. Naš

faktore nesigurnosti kako bi se adekvatno procijenili budući gubici. Tehničke rezerve se obračunavaju uzimajući u obzir knjižene premije, prirodu rizika, i opšteprihvaćene aktuarske modele vrednovanja.

Rukovodstvo Društva provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlašćenih aktuara koji imaju zadatak pregledati procijenjene tehničke rezerve i dati mišljenje o njihovoj adekvatnosti na dan 31. decembra 2020. godine.

Takođe, Društvo je na dan 31. decembra 2020. godine izradilo test adekvatnosti obaveza ("LAT") sa ciljem utvrđivanja da li su vlastite priznate rezerve adekvatne.

Zbog značaja navedenih procjenjivanja i iznosa tehničkih rezervi u ukupnoj pasivi Društva, smatramo ih ključnim pitanjem revizije.

Društvo je objelodanilo dodatne informacije o tehničkim rezervama u Napomeni 3 Pregled značajnih računovodstvenih politika – Bruto tehničke rezerve i Napomeni 24 – Bruto tehničke rezerve, uz finansijske izvještaje.

pristup je, po potrebi, uključivao i procjenu određenih ekonomskih i aktuarskih pretpostavki uzimajući u obzir razloge rukovodstva za primijenjene aktuarske procjene, koje mogu varirati u zavisnosti od proizvoda ili specifikacija proizvoda.

- Naša revizija se fokusirala na modele koji su smatrani materijalnim i složenijim ili koji zahtijevaju značajnu procjenu u postavljanju pretpostavki, posebno dugogodišnjeg poslovanja u neživotnim operacijama. Angažovali smo internog ovlašćenog aktuara u sastavu revizorskog tima, da uradi procjenu adekvatnosti tehničkih rezervi, kao i testa adekvatnosti obaveza na 31. decembar 2020. godine. On je imao zadatak da analizira i kritički preispita korišćenu metodologiju izračuna tehničkih rezervi i testa adekvatnosti obaveza koje su najviše podložne neizvjesnostima.
- Procjena ključnih internih kontrola nad procesom obrade prijavljenih šteta. Prikupljanje i detaljno testiranje dokumentacije o štetnim događajima na osnovu kojih je Društvo izvršilo rezervacije za nastale prijavljene štete.
- Procijenili smo da li su evidentirane tehničke rezerve u skladu računovodstvenim propisima važećim u Crnjoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koja upravlja finansijskim izvještavanjem osiguravajućih društava.
- Izvršili smo revizorske postupke kako bismo utvrdili da li su modeli tačno i potpuno obračunavali tehničke rezerve, uključujući ponovne obračune rezultata koje su proizveli modeli, na odabranom uzorku. Naši postupci revizije takođe su uključivali testove konzistentnosti unosa podataka koji se koriste za obračune rezervi za nastale ali neprijavljene štete (IBNR), nezavisne rekalkulacije IBNR rezerve korišćenjem različitih metoda i pretpostavki i nezavisni preračun prijavljenih ali ne i izmirenih (RBNS) rezervi za anuitete.
- Pregledali smo i informacije prezentovane u finansijskim izvještajima Društva da bismo ocijenili da li je njihova prezentacija dovoljna korisnicima finansijskih izvještaja.

Na bazi sprovedenih revizorskih procedura, nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na tačnost evidentiranih tehničkih rezervi za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinit i pošten pregled ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje, kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola koje smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izvještaja, koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo zbog pronevjere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene.

Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da pojedinačni finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u pojedinačnim finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja (nastavak)***

Mi komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije.

Takođe, obezbjeđujemo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlaštenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izvještaja menadžmenta Društva. Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i prezentiranje godišnjeg izvještaja menadžmenta, u skladu sa propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izvještaja menadžmenta sa pojedinačnim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu. U vezi sa tim, naši postupci ispitivanja su ograničeni na procjenjivanje usaglašenosti računovodstvenih informacija sadržanih u godišnjem izvještaju menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima koji su bili predmet revizije. Shodno tome naši postupci nisu uključivali pregled ostalih informacija sadržanih u godišnjem izvještaju menadžmenta koji proističu iz informacija i evidencija koje nisu bile predmet revizije.

Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izvještaju menadžmenta su, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađene sa pojedinačnim finansijskim izvještajima Društva za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2020. godine

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Đorđe Dimić.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Crowe MNE d.o.o. Podgorica

Đorđe Dimić

Ovlašćeni revizor

(Licenca br. 072 izdata 9. marta 2017. godine)

Naziv društva za osiguranje: **GRAWE neživotno osiguranje a.d.**
 Sjedište: **PODGORICA**
 Vrsta osiguranja: **NEŽIVOTNO OSIGURANJE**

Matični broj: **02096064**
 Šifra djelatnosti: **6512**

BILANS USPJEHA
 od 01.01. do 31.12.2020

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	I. POSLOVNI PRIHODI (1+2)	3.4.	5.806.920	5.674.562
	1. Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3.4.1.; 6	5.535.222	5.422.806
750	1.1 Obračunate bruto premije osiguranja		6.342.688	6.600.749
752	1.2 Priljene premije saosiguranja		-	-
753	1.3 Priljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije		-	-
754	1.4 Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja		-	-
755	1.5 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(738.105)	(768.599)
756	1.6 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)		(62.030)	(530.017)
757	1.7 Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)		-	-
758	1.8 Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)		(7.331)	120.673
	2. Neto prihodi od ostalih usluga	3.4.2.; 7	271.698	251.757
760	2.1 Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja		171.680	222.460
764	2.2 Prihod od ukidanja rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja		-	-
768	2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi		-	-
769	2.4 Prihodi od drugih usluga		100.018	29.297
	II. POSLOVNI RASHODI (1+2+3)	3.5.	3.112.252	2.996.296
	1. Rashodi naknada šteta	3.5.1.; 8; 8a	2.526.742	2.532.531
400	1.1 Obračunate bruto naknade šteta		2.262.014	2.312.635
401	1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta		207.417	199.802
402	1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		(133.534)	(166.931)
403	1.4 Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		-	-
404	1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(185.553)	(164.263)
405	1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)		168.618	250.466
406	1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)		(65.500)	(7.476)
407	1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)		229.935	89.239
408	1.9 Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete		-	-
409	1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		43.345	19.059
	2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	3.22.3.; 9	45.026	19.190
410.411	2.1 Promjene rezervisanja za bonuse i popuste i storno (+/-)		-	-
412.413.414	2.2 Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)		-	-
415	2.3 Promjena rezervisanja za izravanje rizika (+/-)		-	-
416.417	2.4 Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)		45.026	19.190

418.419	2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)		-	-
	3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3.5.2.; 10	540.484	444.575
420	3.1 Troškovi za preventivu		76.063	100.587
421	3.2 Vatrogasni doprinos		8.660	7.967
422	3.3 Garantni fond		173.043	146.087
423	3.4 Troškovi nadzornog organa		65.347	54.964
424	3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja		87.309	45.574
429	3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja		130.062	89.396
460	3.7 Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja		-	-
463	3.8 Rezervacija za onerozne (štetne) ugovore		-	-
462.469	3.9 Druge rezervacije		-	-
	III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)		2.694.668	2.678.266
	IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1+2+3+4+5+6+7+8)	3.8.; 11	2.175.751	2.444.885
440	1. Troškovi sticanja osiguranja	11.1.	1.475.761	1.985.798
441	2. Promjene u razrničenim troškovima sticanja osiguranja		195.662	(118.118)
45	3. Amortizacija	3.14.; 13; 14	51.889	47.515
	4. Troškovi rada	11.2.	377.791	378.499
470.471.472.475	4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih		208.307	212.782
473.474	4.2 Porezi i doprinosi na isplaćene zarade		135.363	133.407
476.479	4.3 Drugi troškovi rada		34.121	32.310
	5. Materijalni troškovi	11.3.	15.109	20.662
430.432.434	5.1 troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklađivanje		363	831
431	5.2 Troškovi kancelarijskog materijala		3.078	3.647
433	5.3 Troškovi energije		10.556	14.653
439	5.4 Drugi troškovi materijala		1.112	1.531
	6. Ostali troškovi usluga	11.4.	117.361	140.922
443.446	6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu, intelektualnih usluga-zajedno sa dažbinama, koje idu na teret preduzeća)		44.930	46.959
442	6.2 Zakupnine		-	-
445	6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga		19.651	22.116
447	6.4 Premije osiguranja		3.477	2.651
448	6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije		7.757	9.652
444.449	6.6 Troškovi drugih usluga		41.546	59.543
48	7. Drugi troškovi	11.5.	71.588	109.349
706	8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		(129.410)	(119.742)
	V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)		518.917	233.382
	VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)	3.9.; 12	(140.586)	19.789
	1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi matematičke rezerve		149.941	122.443
770	1.1 Pihodi od kamata		142.311	115.123
771	1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika		-	-
772	1.3 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza		-	-
773	1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku		2.130	1.820
774	1.5 Pozitivne kursne razlike		-	-
775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782	1.6 Drugi prihodi		5.500	5.500
	2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		81.172	72.057
730	2.1 Rashodi od kamata		-	-
732	2.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza		26.892	42.162
734	2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti		-	-

735	2.4 Negativne kursne razlike		-	-
731, 736, 737, 738, 739	2.5 Drugi finansijski rashodi		50	-
740, 741, 742, 743, 744, 745, 746	2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine		54.230	29.896
	3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)		68.769	50.386
	4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		12.911	4.847
770	4.1 Prihodi od kamata		-	-
772	4.2 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza		-	-
771.774	4.3 Drugi prihodi od ulaganja		-	-
773	4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku		-	-
775, 776, 777, 779	4.5 Drugi finansijski prihodi		-	-
780, 781, 782	4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine		-	-
783, 784, 785, 786, 787, 788, 789	4.7 Drugi prihodi		12.911	4.847
	5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		222.266	35.443
730	5.1 Rashodi od kamata		21.712	28.574
732	5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza		-	-
734	5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti		194.124	-
731, 733, 736, 737, 738, 739	5.4 Drugi finansijski rashodi		-	-
740, 741, 742, 743, 744	5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina		-	-
745.746.747	5.6 Rashodi za druge nekretnine		1	208
748.749	5.7 Novčane kazne i odštete i drugi rashodi		6.429	6.661
	6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-5)		(209.355)	(30.596)
	VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)		378.331	253.171
	VIII POREZ NA DOBIT	3.11.; 22	44.978	50.701
820	1.1 Porez na dobit		58.311	26.398
823	1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza		(13.333)	24.304
	IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		333.353	202.469
	X RASPODJELA NETO DOBITI		-	-
830, 831, 832, 833, 834, 839	1. Raspodjela neto dobiti		-	-
	XI ZARADA PO AKCIJI	28.	-	-

U Podgorici,
Datum 03.03.2021.godine

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa

(Maja Bešović)

Izvršni direktor društva:

(Ivan Lero)

Pečat CRPS

Pečat Poreske uprave

Naziv društva za osiguranje: **GRAWE neživotno osiguranje a.d.**

Sjedište: **PODGORICA**

Vrsta osiguranja: **NEŽIVOTNO OSGURANJE**

Matični broj: **02096064**

Šifra djelatnosti: **6512**

BILANS STANJA

na dan 31.12.2020.

AKTIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)	3.12.; 13	34.017	33.785
000-	A.1 Gudvil		-	-
002,003,004-	A.2 Druga dugoročna nematerijalna imovina		111.305	108.522
005,006-	A.3 Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska razgraničenja		-	-
008,009-	A.4 Umanjenje i ispravka vrijed.nematerijalnih ulaganja (+/-)		(77.288)	(74.737)
	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	3.13.; 14	819.763	1.052.592
010-	B.1 Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		654.706	848.464
011,012-	B.2 Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		462.908	461.354
013-	B.3 Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		-	-
014,015,016-	B.4 Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji		102.276	102.276
019-	B.5 Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (+/-)		(400.127)	(359.502)
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	3.18.; 15	5.415.917	4.184.053
	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		5.415.917	4.184.053
020, 030, 040, 050, 060, 070	C1.1 Hartije od vrijednosti		-	-
021, 031, 041, 051, 061, 071	C1.2 Obveznice, odnosno druge duž.hartije od vrijednosti		3.317.620	2.103.340
022, 032, 042, 052, 062, 072	C1.3 Akcije		-	-
023, 033, 043, 053, 063, 073	C1.4 Ulaganja u investicione fondove		-	-
024, 034, 044, 054, 064, 074	C1.5 Dugoročni depoziti i druga dug. finansijska ulaganja		560.000	560.000
025, 035, 045, 055, 065, 075	C1.6 Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	16.	197.020	251.250

026-	C1.7 Udjeli i učešća u društvima		540.500	540.500
027-	C1.8 Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja		800.777	728.963
028, 036, 046, 056, 066, 076	C1.9 Izvedeni finansijski instrumenti		-	-
029, 037, 047, 057, 067, 077-	C1.10 Druga dugoročna finansijska ulaganja		-	-
038, 048, 058, 068, 078-	C1.11 Stalna imovina koja se drži za prodaju		-	-
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		-	-
080, 081, 083, 084, 085-	C2.1 Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana		-	-
082-	C2.2 Depoziti kod grupe banaka, kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka		-	-
086, 087-	C2.3 Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		-	-
	D. Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)	17.	1.719.380	1.834.326
180, 182, 184-	D.1 Hartije od vrijednosti	17.1.	869.380	331.271
181, 183, 185-	D.2 Kratkoročni depoziti kod banaka	17.2.	850.000	1.503.055
186-	D.3 Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja		-	-
	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)		1.667.225	1.683.333
10, 11	E.1 Gotovinska sredstva	18.	261.879	117.382
	E.2 Kratkoročna potraživanja	19.	1.401.840	1.559.718
12	E.2.1 Kratkoročna potraž. iz neposrednih poslova osiguranja	19.1.	942.345	929.930
13	E.2.2 Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja		-	-
14	E.2.3 Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta		94.857	82.765
15	E.2.4 Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja		83.529	178.473
16	E.2.5 Kratkoročna potraživanja iz finansiranja		87.751	58.629
17	E.2.6 Druga kratkoročna potraživanja		193.358	309.921
310, 311, 319, 320, 321, 329	E.3 Zalihe materijala i sitnog inventara		3.506	6.233
9802, 9822.	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	20.	416.232	358.063
	G. Aktivna vremenska razgraničenja	21.	815.021	982.844
192	G.1 Odloženi troškovi sticanja osiguranja		748.387	944.048
190, 193, 194, 195, 196, 198	G.2 Ostala aktivna vremenska razgraničenja		66.634	38.796
	H. Odložena poreska sredstva		-	3.511
	UKUPNA AKTIVA		10.887.555	10.132.507

PASIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	I z n o s	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Osnovni kapital (A.1+A.2)	3.19.;23.;23.1.	3.000.003	3.000.003
900	A.1 Akcijski kapital - obične akcije		3.000.003	3.000.003
901	A.2 Akcijski kapital - povlašćene akcije		-	-
	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	23	1.008.993	675.640
910	B.1 Kapitalne rezerve		-	-
911	B.2 Rezerve iz dobiti		39	39
	B.2.1 Zakonske rezerve		-	-
	B.2.2 Rezerve za sopstvene akcije		-	-
	B.2.3 Statutarne rezerve		-	-
	B.2.4 Ostale rezerve iz dobitka		39	39
919	B.3 Sopstvene akcije		-	-
940-949	B.4 Revalorizacione rezerve		-	-
	B.5 Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)		1.008.954	675.601
920-925	B.5.1 Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)		675.601	473.132
921-926	B.5.2 Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)		333.353	202.469
	C. Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)		5.374.839	4.825.886
	C.1 Bruto tehničke rezerve	3.22.; 24.	5.374.839	4.825.886
980 OSIM 9802	C.1.1 Bruto prenosne premije		3.199.781	3.137.751
982 OSIM 9822	C.1.2 Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		621.515	452.897
983	C.1.3 Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete		1.297.863	1.067.928
984	C.1.4 Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta		178.962	135.618
985	C.1.5 Bruto rezervisanja za izrvananje rizika		-	-
981.986.987.988.989	C.1.6 Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja		76.718	31.693
	C.2 Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja		-	-
970	C.2.1 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja		-	-
971	C.2.2 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik ulaganja		-	-
972.973	C.2.3 Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička rezervisanja		-	-
974	C.2.4 Bruto rezervisanja za učešće u dobiti		-	-
	C.3 Ostala rezervisanja		-	-
960	C.3.1 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine		-	-
961.962.963.967	C.3.2 Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja		-	-
	D. Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	25.	1.344.103	1.285.215
22	D.1 Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja		-	-
23	D.2 Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja		485.129	449.191

24	D.3 Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta		1.624	1.624
25	D.4 Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja		102.160	103.216
26	D.5 Kratkoročne obaveze iz finansiranja		583.132	575.996
21	D.6 Kratkoročne obaveze prema zaposlenima		38.373	41.969
27,28,29	D.7 Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti		133.685	113.218
	E. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)		71.522	270.265
950.951	E.1 Obaveze prema bankama	26.	44.531	217.317
954	E.2 Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti		-	-
952.953.955.956	E.3 Druge finansijske obaveze	26.	21.232	30.344
957	E.4 Obaveze za odloženi porez	22.	5.759	22.603
969	F. Pasivna vremenska razgraničenja	27.	88.095	75.498
	UKUPNA PASIVA		10.887.555	10.132.507

U Podgorici,
Datum 03.03.2021.godine

Lica odgovorna za sastavljanje bilansa:

(Maja Bešović)

Izvršni direktor društva:

(Ivan Lero)

Pečat CRPS

Pečat Poreske uprave

Naziv društva za osiguranje: **GRAWE neživotno osiguranje a.d.**
Sjedište: **PODGORICA**
Vrsta osiguranja: **NEŽIVOTNO OSGURANJE**

Matični broj: **02096064**
Šifra djelatnosti: **6512**

BILANS NOVČANIH TOKOVA

od 01.01. do 31.12.2020.

AKTIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	I z n o s	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
A	Tokovi gotovine iz poslovne aktivnosti		1.380.858	1.041.461
1	Prilivi gotovine iz poslovne aktivnosti		7.155.974	7.213.191
	Prilivi od premija (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja)		6.784.693	6.787.513
	Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda		276.614	326.715
	Prihodi od ucesca u naknadi steta (saosiguranja i reosiguranja)		70.082	61.338
	Prilivi po osnovu vanrednih rashoda		24.585	37.626
2	Odlivi gotovine iz poslovne aktivnosti		5.775.116	6.171.730
	Odlivi po osnovu naknade stete (iz osig.,reosig. i saosig.)		2.290.026	2.336.272
	Odlivi po osnovu premija (saosiguranja,reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)		520.819	460.790
	Odlivi po osnovu bruto zarada,naknada zarada I dr.licn.rashoda		986.091	974.044
	Odlivi po osn.poreza,doprinosu I dr. dazbina		521.348	510.977
	Odlivi po osnovu zakupnina		140.543	276.637
	Odlivi po osnovu provizija (zastupnici I posrednici)		282.518	204.715
	Odlivi po osn. dr. troskova poslovanja		1.014.370	1.296.041
	Odlivi po osnovu vanrednih rashoda		19.401	112.254
3	Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti		1.380.858	1.041.461
B	Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		(1.029.217)	(333.909)
1	Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja		3.567.683	1.623.815
	Prilivi od prodaje HOV		-	-
	Prilivi od ulaganja u HOV (dividende,kamate i ucesca u dobiti)		18.953	1.820
	Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava		5.500	4.000
	Prilivi po osnovu izvršenih uplata kapitala		-	-
	Ostali prilivi od investiranja (povracaj depozita i avansa)		3.543.230	1.617.995
2	Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		4.596.900	1.957.724
	Odlivi po osn. ulaganja hartija od vrijednosti koje su izdate od str.CG		-	-
	Odlivi po osn. ulaganja hartija od vrijednosti koje su izdate od str. Centralne banke I Vlade stranih drzava		-	-
	Odlivi po osn.ulaganja u obaveznice, odnosno dr. duznicke HOV kojima se trguje na organizovanom trzistu HOV		2.055.650	369.872
	Odlivi po osn.ulaganja u obaveznice, odnosno dr. duznicke HOV kojima se ne trguje na organizovanom trzistu HOV		-	-

	Odlivi po osn.ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom trzistu HOV		-	-
	Odlivi po osn.deponovanja I ulaganja kod banaka sa sjedistem u CG		2.350.000	1.220.000
	Odlivi za kupovinu nemater.ulaganja I ostalih sredstava		15.067	84.495
	Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		176.183	283.357
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja		(1.029.217)	(333.909)
C	Novcani tokovi iz aktivnosti finansiranja		(207.114)	(666.178)
1	Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		2.235.000	1.188.833
	Prilivi po osnovu dugorocnih kredita		-	500.000
	Prilivi po osnovu kratkorocnih kredita		2.200.000	650.000
	Prilivi od uplata kapitala		-	-
	Ostali prilivi iz finansiranja		35.000	38.833
2	Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		2.442.114	1.855.011
	Odlivi po osn. otkupa sopstvenih akcija		-	-
	Odlivi po osn. dugorocnih kredita		11.461	29.425
	Odlivi po osn. kratkorocnih kredita		2.384.653	1.090.586
	Ostali odlivi po osn.aktivnosti finansiranja		46.000	735.000
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja		(207.114)	(666.178)
			-	-
D	Neto promjena gotovine		144.527	41.374
			-	-
	GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA		261.909	117.382
	GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA		117.382	76.008

U Podgorici,
Datum 03.03.2021.godine

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa:
(Maja Bešović)

Izvršni direktor društva:
(Ivan Lero)

Pečat CRPS

Pečat Poreske uprave

Naziv društva za osiguranje: **GRAWE** neživotno osiguranje a.d.
Sjedište: **PODGORICA**

Matični broj: **02096064**
Šifra djelatnosti: **6512**

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Pozicija	Uplaćeni kapital-redovne akcije	Uplaćeni kapital-povlašćene akcije	Revalorizacijska rezerva - zemljište i građevinski objekti	Revalorizacijska rezerva-finansijska ulaganja	Ostale revalorizacijske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar 2019. godine	3.000.003	-	-	-	39	-	-	-	473.132	3.473.174
Ispravka greški prethodnog razdoblja										
Promjena računovodstvenih politika										
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju										
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju										
Ostali gubici/dobici priznati direktno i kapitalu i rezervama										
Dobitak/gubitak tekućeg perioda									202.469	202.469
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										
Dividende										
Prenos dobiti u rezerve										
Stanje na dan 31. decembar 2019. Godine	3.000.003	-	-	-	39	-	-	-	675.601	3.675.643

Stanje na dan 1. januar 2020. godine	3.000.003	-	-	39	-	-	675.601	3.675.643
Ispravka greški prethodnog razdoblja	(0)							(0)
Promjena računovodstvenih politika								
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)								
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju								
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju								
Ostali gubici/dobici priznati direktno i kapitalu i rezervama								
Dobitak/gubitak tekućeg perioda							333.353	333.353
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala								
Dividende								
Prenos dobiti u rezerve								
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	3.000.003	-	-	39	-	-	1.008.954	4.008.996

obrazac urađen u skladu sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl.list RCG 69/05)

U Podgorici

Datum 03.03.2021 godine

Lice odgovorno
za sastavljanje bilansa
.....

Rukovodilac pravnog lica
.....

Pečat CRPS - Privredni sud

Pečat Poreske Uprave

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
GRAWE NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2020. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Osiguravajuće društvo „GRAWE neživotno osiguranje“ A.D, Podgorica (u daljem tekstu Društvo), je osnovano 27. januara 1993. godine pod nazivom Agroosiguranje AD, Podgorica, nakon transformacije Društva za uzajamno osiguranje „Agroosiguranje“, Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 15. februara 1993. godine Rješenjem Fi. 485/93. Savezno ministarstvo za finansije izdalo je Društvu dozvolu za rad 30. juna 1997. godine

Društvo je promijenilo naziv u Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica 7. avgusta 2000. godine, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici Rješenjem broj Fi. 1475/00.

Društvo je usaglasilo svoju organizaciju sa Zakonom o privrednim društvima i upisano u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici 18. jula 2002. godine pod registracionim brojem 4-0000110/001.

Agencija za nadzor osiguranja je 23.01.2009. godine donijela Rješenje broj 896-2/08 kojim se Osiguravajućem društvu „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja propisanih članom 10 Zakona o osiguranju („Sl. List CG“ 78/06 i 19/07).

Dana 26.08.2020. godine Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja br. 03-632/7-20 daje se saglasnost Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft, sa sjedištem na adresi Herengasse 18-20 Grac, Austrija, za direktno sticanje kvalifikovanog učešća u visini preko 50% akcijskog kapitala Swiss osiguranja AD Podgorica. Istim rješenjem daje se saglasnost GRAWE-Vermögensverwaltung, sa sjedištem na adresi za indirektno sticanje Herengasse 18-20 Grac, Austrija, za indirektno sticanje kvalifikovanog učešća u visini preko 50% akcijskog kapitala Swiss osiguranja AD Podgorica.

Dana 18.11.2020. godine Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja br. 03-741/7-20 daje se saglasnost Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft za sticanje direktnog kvalifikovanog učešća u Swiss osiguranje AD Podgorica, u visini od 100% učešća u akcijskom kapitalu. Istog dana, Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja br. 30-742/7-20 daje se saglasnost GRAWE-Vermögensverwaltung za sticanje indirektnog kvalifikovanog učešća u Swiss osiguranje AD Podgorica u visini od 100% učešća u akcijskom kapitalu.

Agencija za nadzor osiguranja je dala saglasnost o promjeni naziva „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica u „GRAWE neživotno osiguranje“ AD Podgorica, Rješenjem broj 03-926/2-20 od 14.01.2021.godine.

Društvo je promijenilo naziv u Osiguravajuće društvo „GRAWE neživotno osiguranje“ AD, Podgorica 27. januara 2021. godine, što je registrovano u Centralnom registru Privrednih subjekata u Podgorici Rješenjem broj 4-0000110/068.

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Sl. list CG 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11 i 45/12) i Statuta Društva, djelatnost „GRAWE neživotnog osiguranja“ AD, Podgorica su poslovi svih vrsta neživotnih osiguranja:

- Obavezno osiguranje u saobraćaju,
- Osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje,
- Ostala osiguranja imovine, uključujući osiguranje vozila-kasko,
- Sve vrste neživotnih osiguranja.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Josipa Broza 23A.

Društvo je na dan 31. decembra 2020. godine imalo 120 zaposlenih (na dan 31. decembra 2019. godine imalo je 114 zaposlenih), od čega je 78 zaposlenih saradnici za prodaju osiguranja motornih vozila, sa nepunim radnim vremenom i 6 zaposlenih saradnici za preventivu, sa nepunim radnim vremenom (31. decembra 2019. godine 68 zaposlenih saradnici za prodaju osiguranja motornih vozila, sa nepunim radnim vremenom i 6 zaposlenih saradnici za preventivu, sa nepunim radnim vremenom).

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 86/09, 40/11, 14/12, 61/13 i 055/16), Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje („Sl. list RCG“ br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni i propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl. list CG“, br.5/11).

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećim ključnim aspektima:

1. Društvo obračunava iznos ispravki vrijednosti potraživanja u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje, donijetoj od strane Agencije za nadzor osiguranja. Navedena računovodstvena politika može usloviti značajne razlike u odnosu na vrednovanje ispravki vrijednosti (obezvrjeđenja) za procijenjenu nenaplativost finansijskih instrumenata na osnovu diskontovanja očekivanih budućih novčanih tokova primjenom originalne efektivne kamatne stope u trenutku odobravanja, u skladu sa zahtjevima MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“.
2. Finansijski izvještaji su prikazani u formatu koji u pojedinim dijelovima odstupaju od prezentacije u skladu sa zahtjevima sa MRS 1 „Prikazivanje finansijskih izvještaja“
3. Finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja u skladu sa zahtjevima MSFI-4 i MSFI-7.

S obzirom na naprijed navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahtjeva MSFI, računovodstveni propisi Republike Crne Gore mogu odstupati od zahtjeva MSFI, što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izvještaja. Shodno tome, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“.

Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31. decembar 2019. godine konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva.

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata namijenjenih trgovanju koji se procjenjuju po fer vrednosti, osnovnih sredstava koja se procjenjuju po modelu revalorizovane vrijednosti i investicionih nekretnina koje se procjenjuju po fer vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

Prezentacija financijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja financijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja financijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a ne likvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

2.3. Zvanična valuta izvještavanja

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR). Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u eurima.

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za 01. januar do 31. decembra 2019. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu, i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Financijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

2.6. Uticaj pandemije Covid 19

Nakon što je u martu 2020. godine Svjetska Zdravstvena Organizacija proglasila pandemiju Koronavirusom – COVID-19 koja je zahvatila cijeli svijet, nastala je ne samo duboka zdravstvena kriza, već je došlo do velikih promjena u globalnoj ekonomiji i ekonomiji pojedinačnih zemalja. Naložene mjere izolacije i socijalnog distanciranja su uticale na smanjenje obima, a u određenim slučajevima i potpuni prekid ekonomske aktivnosti pojedinih djelatnosti. To je imalo uticaja na ubrzanje masovne digitalizacije financijskih institucija i pomak ka novom operativnom modelu s udaljenim/mrežnim kanalima za pružanje usluga.

Društvo je preuzelo neophodne mjere da zaštiti svoje klijente, zaposlene i sva zainteresovana lica, tako što je na najbolji mogući način omogućilo nesmetano funkcionisanje svojih usluga. S obzirom na neizvjesnost u pogledu razvoja pandemije COVID-19 i ograničena iskustva o ekonomskim i financijskim uticajima takve pandemije, veliki je izazov predvidjeti njeno trajanje i budući ekonomski uticaj. Kao posljedicu, ove okolnosti mogu dovesti Društvo pred izazovom vezanim za poslovne operacije, najviše zbog odgovarajućih mjera i politika koje su već donešene ili bi mogle biti donešene u budućnosti od strane državnih institucija. Ovakve mjere i politike bi mogle značajno uticati na aktivnosti Društva.

Društvo je uzelo u obzir uticaj COVID-19 prilikom sastavljanja financijskih izvještaja na dan 31. decembra 2020. godine. Rukovodstvo Društva je procijenilo da u dužem vremenskom periodu koronavirus ne može imati značajnog uticaja na sveukupno poslovanje, samim tim ni na budući financijski rezultat Društva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primjenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primijenjenim u prethodnoj godini.

3.1. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/16 od 09.08.2016), privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS. Konsolidovani finansijski izvještaji su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica.

Takođe, u skladu sa ovim Zakonom matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva. Zavisna pravna lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

- "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga – Podgorica;
- Društvo za zastupanje u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o Podgorica.

3.2 Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunavaju se u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz preračuna sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom poslovnih promjena u toku godine priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastale.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Ugovori o osiguranju

Klasifikacija ugovora, priznavanje i mjerenje

Društvo potpisuje ugovore o osiguranju kojima prihvata značajan rizik osiguranja od drugog lica (imaoca polise) i time prihvata da nadoknadi štetu imaocu polise, ukoliko budući neizvjesni događaj (osigurani slučaj) bude imao negativan efekat na imaoca polise.

Postoje sledeće vrste ugovora o osiguranju:

- osiguranje imovine obuhvata naknadu štete na imovini osiguranika u slučajevima predviđenim uslovima osiguranja, a najviše u visini vrijednosti imovine,
- osiguranje transporta podrazumijeva osiguranje stvari koje se prevoze, osiguranje karga i prevoznih sredstava kojima se prevoze stvari i putnici ili služe kao tehnička sredstva ili sredstva za obavljanje radova;
- osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti je osiguranje građanske odgovornosti (subjektivna i objektivna odgovornost). Predmet osiguranja je imovina kao cjelina, a ne jedna određena stvar. Osigurava se odgovornost iz obavljanja djelatnosti za smrt, tjelesne povrede i narušavanje zdravlja, kao i uništenje ili oštećenje imovine trećih lica;
- osiguranje od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima uključujući obavezno osiguranje od autoodgovornosti, obuhvata naknadu štete trećim licima nastala upotrebom motornog vozila;
- osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja (nezgode) je zaštita osiguranika i njihovih porodica od nepovoljnih posledica nezgode, uključuje i ugovaranje od strane poslodavca za zaposlene. Može se ugovoriti za slučaj smrti usled nezgode, trajnog invaliditeta, smrti usled bolesti, prolazne nesposobnosti za rad (dnevna naknada) i narušavanje zdravlja koje zahtijeva ljekarsku pomoć (troškovi liječenja);
- zdravstveno osiguranje – dopunsko zdravstveno i privatno zdravstveno osiguranje kao oblik dobrovoljnog kolektivnog osiguranja koje obezbeđuje dodatnu zdravstvenu zaštitu, putno zdravstveno osiguranje, osiguranje za vrijeme privremenog boravka u inostranstvu radi pokrića troškova u slučaju neophodne medicinske pomoći zbog iznenadne bolesti ili posledice nesrećnog slučaja i nekih drugih troškova.

Za sve ove vrste ugovora, premije se priznaju kao prihod (zarađene premije) proporcionalno tokom perioda pokrića. Dio premija primljen na osnovu ugovora koji su na snazi, a koji se odnosi na rizike koji nisu istekli na dan bilansa stanja je prikazan kao prenosna premija. Potraživanja za premije su iskazana sa porezom, a prihodi od premije u iznosu umanjenom za porez.

Obaveze za štete i troškovi po osiguranju se knjiže u bilansu uspjeha u momentu nastanka na osnovu procjenjenih obaveza za naknadu štete koje treba isplatiti osiguranicima ili trećim stranama koje su oštetili osiguranici. Ovdje spadaju direktni i indirektni troškovi podmirenja i nastaju na osnovu događaja koji su se desili do datuma bilansa stanja, dok se za štetne slučajeve koji još nisu prijavljeni Društvu vrše odgovarajuća rezervisanja. Društvo ne vrši diskontovanje obaveza za neizmirene štete. Obaveze za neplaćene štete se procjenjuju pomoću podataka o procjeni pojedinačnih slučajeva o kojima Društvo ima izvještaje i statističkih analiza za štete koje su se desile, ali nisu prijavljene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode po osnovu ugovora u osiguranju, odnosno prihode od premije osiguranja i saosiguranja, prihode po osnovu učešća u štetama iz poslova reosiguranja, učešće u štetama iz poslova saosiguranja, prihode od regresnih potraživanja, prihode od provizija iz poslova reosiguranja. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

3.4.1 Prihodi od premije osiguranja

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju iznos fakturisane premije, nakon umanjenja za porez, koju osiguranik plaća osiguravaču za snošenje rizika na osnovu ugovora o osiguranju, umanjene za iznos prenosne premije koji pripada narednom obračunskom periodu, a uvećan za prenosnu premiju iz prethodne godine. Visina bruto premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Odbor direktora Društva.

Bruto premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva.

Bonusi i popusti se odobravaju u skladu sa uslovima i u procentima propisanim internim aktima. Društvo odobrava popuste u skladu sa Tarifom a na osnovu procijenjenog rizika, dodatnog sistema zaštite, ugovorenog trajanja osiguranja, broja osiguranih rizika, u zavisnosti od načina i dinamike plaćanja premije i sl.

Neto prihodi od premije osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja je ugovorena premija.

Obračun prenosne premije (rezerva za nezarađene premije) se vrši u skladu sa opisanim u napomeni 3.18.1

3.4.2 Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru neto prihoda od ostalih usluga iskazuju se prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja (prodaje zelene karte, prihodi od ukidanja rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja, revalorizacioni poslovni prihodi, naplaćena ispravljena ili otpisana potraživanja i drugi prihodi iz poslova osiguranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Poslovne rashode čine: rashodi naknada šteta, rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja, troškovi za preventivu, garantni fond, troškovi nadzornog organa, troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja i ostali troškovi osiguranja.

3.5.1. Rashodi naknada šteta

Rashodi naknada šteta predstavljaju rashode za isplatu šteta koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknade štete obračunati su iz bruto naknade šteta, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za regresna potraživanja i udio reosiguranja i saosiguranja i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja i saosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja.

Rashodi za rezervisane štete obračunavaju se u skladu sa opisanim u napomeni 3.18.2

3.5.2. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzornog organa, troškove za preventivnu aktivnost, vatrogasni doprinos, troškovi ispravke vrijednosti potraživanja i ostale neto troškove iz poslova osiguranja. Ostali troškovi se priznaju na obračunskoj osnovi.

3.6. Doprinos za preventivu

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

3.7. Doprinos Garantnom fondu

Pravilnikom o kriterijumima za određivanje visine doprinosa Garantnom fondu koji je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja od 13.03.2013., utvrđen je kriterijum za određivanje visine doprinosa Garantnom fondu koju uplaćuju društva za osiguranje koja su članovi Udruženja - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore.

Redovni doprinos za obrazovanje potrebnih sredstava Garantnog fonda obračunava se množenjem iznosa bruto fakturisane premije obaveznih osiguranja u saobraćaju prethodne godine sa utvrđenom stopom.

Na osnovu Odluke Savjeta Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore od 27.12.2019. godine, utvrđen je redovni doprinos Garantnom fondu u iznosu od 4,06% od bruto fakturisane premije u 2019. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i 0,406% od bruto fakturisane premije u 2019. godini za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva.

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su provizije zastupnicima/posrednicima za prodane premije osiguranja, amortizacije, zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih, materijalni troškovi, ostali troškovi usluga i drugo.

Troškove pribave čine: troškovi koji se mogu direktno pripisati pribavi i troškovi koji se ne mogu direktno pripisati pribavi i koji se po ključu raspoređuju na troškove pribave. U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

3.9. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijske prihode čine prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku, prihodi od kamata, dobiti od finansijskih sredstava i drugi prihodi.

Finansijski rashodi se sastoje od rashoda od kamata, gubitaka od finansijskih sredstava i drugih finansijskih rashoda.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.10. Naknade za zaposlene

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenih iskazuju se kao rashod perioda na koji se odnose.

Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali.

3.11. Porezi

a) Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 080/04, Službeni list Crne Gore", br. 040/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13, 055/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Porezi (nastavak)

a) Tekući porez na dobit (nastavak)

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanj enje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

c) Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim i opštinskim propisima.

3.12. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se odnose na softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premije osiguranja. Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi nematerijalnih ulaganja raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe. Procijenjeni korisni vijek upotrebe nematerijalnih ulaganja je od 3 do 5 godina, osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom.

Promjene u očekivanom korisnom vijeku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promijeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promjene u računovodstvenim procjenama.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, građevinski objekti se u bilansu stanja iskazuju po revalorizovanoj vrijednosti, koja predstavlja fer/poštenu vrijednost na dan procjene, umanjenoj za ispravku vrijednosti i gubitke zbog obezvrjeđenja. Učestalost revalorizacije zavisi od promjene vrijednosti nekretnina i opreme i vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstava na dan bilansa stanja.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu revalorizacije iskazuje se na računu revalorizacionih rezervi. Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha.

Nezavisna procjena građevinskih objekata izvršena je od strane ovlaštenog procjenitelja (Svetlana Kažić) na dan 28. decembar 2020. godine, metodom tržišne vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane imparitetne gubitke.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Dobici ili gubici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina i opreme utvrđuju se iz razlike između iznosa dobijenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.14. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Amortizacija (nastavak)

Primijenjene stope u toku 2020. godine:

	Procijenjeni Korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Softveri i licence	5	20	30
Građevinski objekti	97	1,03	5
Računari i računarska oprema	5	20	30
Vozila	6,5	15,5	15
Rashladni uređaji, telefoni, telefaks	6,6	16,5	15
Kancelarijski namještaj	8	12,5	20
Reklame	10	10	30
Inventar	6,5	15	20
Ostala oprema	7-6,6	14,3-16,6	30

Primijenjene stope su sledeće u toku 2019. godine:

	Procijenjeni Korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Softveri i licence	5	20	30
Građevinski objekti	97	1,03	5
Računari i računarska oprema	5	20	30
Vozila	6,5	15,5	15
Rashladni uređaji, telefoni, telefaks	6,6	16,5	15
Kancelarijski namještaj	8	12,5	20
Reklame	10	10	30
Inventar	6,5	15	20
Ostala oprema	7-6,6	14,3-16,6	30

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl.list RCG", br. 80/04, "Sl.list CG", br. 40/2008, br. 86/09, br. 73/10 i br. 40/11) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija licenci, ostalih nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a opremu primjenom degresivnog metoda.

3.15. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja preispituje vrijednosti po kojima je iskazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje nagovještaji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknativi iznos sredstava, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Gubitak zbog umanjnja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknative vrijednosti. Nadoknativa vrijednost je neto prodajna vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Gubitak zbog obezvrjeđenja se priznaje kao rashod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Investicione nekretnine

Investicijska nekretnina je ulaganje Društva u nekretninu koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje djelatnosti, nego radi sticanja prihoda od zakupa i/ili radi uvećanja vrijednosti kapitala.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva kada su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose zakupninu ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Investicijska nekretnina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Nakon početnog priznavanja investicijska nekretnina se iskazuje po fer vrijednosti. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promjene fer vrijednosti priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao. Nezavisna procjena građevinskih objekata izvršena je od strane ovlaštenog procjenitelja (Svetlana Kažić) na dan 28. decembar 2020. godine, metodom tržišne vrijednosti.

3.17. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vijekom upotrebe ne podliježu amortizaciji i testiraju se na umanjeње vrijednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podliježu amortizaciji testiranje na smanjenje njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjeња vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstava veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstava umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Za svrhu procjene umanjeња vrijednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva, osim goodwill-a, kod kojih je došlo do umanjeња vrijednosti se revidiraju na svaki izvještajni period zbog mogućeg ukidanja efekta umanjeња vrijednosti.

Društvo je na dan 31. decembra 2019. godine evidentiralo efekat od umanjeња vrijednosti investicionih nekretnina u iznosu od EUR 30.170 (Napomena broj 16).

3.18. Financijska sredstva i obaveze

Društvo klasifikuje financijska sredstva u sljedeće kategorije: financijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, ulaganja u kapital pravnih lica, financijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospijea, oročeni depoziti, krediti i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija financijske imovine zavisi od prirode i namjene financijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja. Društvo će sprovesti klasifikaciju, inicijalno priznavanje i naknadno mjerenje shodno zahtjevima MRS 39 i Agencije za nadzor osiguranja.

Financijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju financijskih sredstava koja nisu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, direktne troškove transakcije (naknade plaćene zastupnicima, savjetnicima, berzanskim posrednicima, dažbine berzi i ostale dažbine povezane sa prenosom), a koje proizilaze neposredno iz kupovine ili izdavanja financijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.18.1 Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha uključuju:

- Finansijska sredstva namijenjena trgovanju, za koja postoji tržište odnosno možemo njihovu vrijednost pouzdano izmjeriti;
- Finansijska sredstva koja se prilikom inicijalnog priznavanja razvrstavaju u grupu po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha. To su sredstva za koje mora postojati tržište odnosno možemo njihovu vrijednost pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja, ova finansijska sredstva se ponovo mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspjeha. U bilansu uspjeha se priznaju i sve dobijene dividende i kamate.

3.18.2 Ulaganja u kapital pravnih lica i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju

Učešća u kapitalu pridruženih entiteta predstavljaju ulaganja u osnivački kapital i prikazana su po prvobitnoj vrijednosti ulaganja. Ulaganja u kapital pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procjenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrijednosti i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Finansijski plasmani čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha su finansijska sredstva namijenjena trgovanju.

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju predstavljaju plasmane u akcije privrednih društava koja se kotiraju na tržištima hartija od vrijednosti u Crnoj Gori i Srbiji i prikazana su u okviru obrtne imovine.

Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju se početno iskazuju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se ne uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se na dan bilansa stanja vrednuju po fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Razlika između fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastala.

Finansijska sredstva se isknjižavaju onda kada pravo na priliv po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno kada Društvo suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva.

Iznos više ili manje ostvarene prodajne vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobitak, odnosno gubitak u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio ostalih poslovnih prihoda ili poslovnih rashoda.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je završen postupak stečaja. Djelimičan otpis finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitka iz poslovanja, a na osnovu odluke Skupštine akcionara tih društava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.18.3 Finansijska sredstva koja se drže do dospijeca

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeca na naplatu predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospijecem, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospijeca. Ukoliko Društvo prodaje više od beznačajnog iznosa investicije koja se drži do dospijeca, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

Nakon početnog vrednovanja, finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Preračuni finansijskih ulaganja, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Ukoliko se fer vrijednost tih sredstava privremeno poveća ili smanji ispod knjigovodstvene vrijednosti, ta promjena ne utiče na visinu tih sredstava, odnosno te se promjene ne priznaju u poslovnim knjigama.

Sredstva koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospijeca nije moguće prodati prije dospijeca ili razvrstati u drugu grupu sredstava.

3.18.4 Krediti i potraživanja iz poslovnih odnosa, oročeni depoziti

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti. Svi troškovi transakcije nastali prilikom pribave se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva.

Nakon početnog vrednovanja, zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu.

Potraživanja za premiju osiguranja čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja u skladu sa ugovornim uslovima u zaključenoj polisi osiguranja, koja nijesu naplaćena na dan bilansiranja, kao i druga kratkoročna potraživanja. Obračun premije vrši se na osnovu Odluke o uslovima osiguranja i tarifama premija osiguranja, kojom je za svaku vrstu osiguranja određena tarifa i način obračuna premija.

Potraživanja se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti, a na dan bilansa se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o potencijalnoj nenaplativosti potraživanja. Ispravka vrijednosti se iskazuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće moći da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske teškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju, propust ili kašnjenje u plaćanju duže od godinu dana od dana dospjeca, smatraju se indikatorima da je umanjena vrijednost potraživanja.

Rukovodstvo Društva utvrđuje ispravku vrijednosti plasmana imajući pri tome u vidu urednost u plaćanju, finansijsko stanje dužnika i slične faktore.

Depoziti kod banaka iskazuju se po nominalnoj vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.18.5 Obezvredjenje finansijskih sredstava

Društvo provjerava na datum sastavljanja finansijskih izvještaja da li postoje objektivni dokazi za obezvrjeđenje finansijskih sredstava. Finansijska sredstva su pretrpjela umanjene vrijednosti tamo gdje postoji objektivni dokaz da će procijenjeni budući novčani tokovi od imovine biti izmijenjeni kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskih sredstava.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Iznos troška po osnovu ispravke vrijednosti se priznaje u okviru bilansa uspjeha u okviru ostalih rashoda. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Obezvredjenje potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, kao i dinamikom dosadašnjeg izvršenja obaveze, zatim provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Za sva potraživanja, za koje se procijeni da se ne mogu naplatiti redovnim putem, pokreće se sudski spor. Takva potraživanja se odmah registruju kao rashodi perioda i za isti iznos umanjuju sredstva u bilansu stanja.

Procjenu naplativosti potraživanja kod kojih je dospelost bitan element Društvo vrši na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika i trajanja docnje u izmirivanju obaveza prema Društvu.

Obezvredjenje učešća u kapitalu

Društvo smatra učešća u kapitalu obezvrjeđenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procijenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrijednosti.

Obezvredjenje hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju

U slučaju finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, Društvo procjenjuje na pojedinačnoj osnovi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju, na osnovu istih kriterijuma koji važe za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti. Takođe, proknjiženi iznos ispravke predstavlja kumulativni gubitak vrednovan kao razlika između amortizovane vrijednosti i tekuće fer vrijednosti, umanjeno za eventualne gubitke usled obezvrjeđenja prethodno priznate u bilansu uspjeha. U slučaju instrumenata kapitala raspoloživih za prodaju, objektivnim dokazom se smatra i "značajan" ili "prolongiran" pad fer vrijednosti instrumenta kapitala ispod nabavne vrijednosti. Ukoliko postoji dokaz o obezvrjeđenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika nabavne vrednosti i trenutne fer vrijednosti, umanjeno za eventualne gubitke usled obezvrjeđenja prethodno priznate u bilansu uspjeha, se prenosi iz kapitala u bilans uspjeha, dok se porast fer vrijednosti nakon obezvrjeđenja evidentira direktno kroz kapital.

3.18.6 Prestanak priznavanja finansijskog sredstva

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenesu finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.18.7 Zalihe

Zalihe Društva odnose se na stanje obrazaca stroge evidencije.

Zalihe se vrednuju:

- prilikom njihovog pribavljanja
- prilikom njihovog trošenja i
- prilikom utvrđivanja stanja na kraju obračunskog perioda.

Zalihe se mjere po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja. Zalihe se evidentiraju po nabavnoj cijeni i razdužuju po prosječnoj nabavnoj cijeni

3.18.8 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka (žiro i deviznim računima).

3.18.9 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

3.18.10 Prestanak priznavanja financijske obaveze

Društvo prestaje priznavati financijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

3.18.11 Lizing

Lizing se klasifikuje kao financijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Predmet lizinga se priznaje kao sredstvo u poslovnim knjigama zakupca i kao obaveza po fer vrednosti.

Amortizacija sredstva koje je predmet lizinga vrši se tokom vijeka upotrebe sredstva ili tokom trajanja zakupa, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

3.19. Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, druge rezerve, akumulirani gubitak/dobitak prethodnih godina i dobit tekuće godine.

U skladu sa odredbama člana 21. Zakona o osiguranju („Službeni list Crne Gore“ br.78/06, 19/07 i „Službeni list Crne Gore“ br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16) minimalni novčani dio osnovnog kapitala Društva za sve vrste neživotnih osiguranja iznosi EUR 3.000.000.

Na dan 31. decembar 2020. godine akcijski kapital Društva je iznad propisanog minimuma.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19. Kapital (nastavak)

Adekvatnost kapitala

Prema članu 92 Zakona o osiguranju, kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala (član 92a i 92b), umanjen za odbitne stavke iz člana 92c ovog zakona.

Osnovni kapital čine:

- (a) akcijski kapital,
- (b) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja,
- (c) rezerve iz dobiti,
- (d) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- (a) otkupljene sopstvene akcije,
- (b) nematerijalnu imovinu,
- (c) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine,
- (d) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital čine:

- (a) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija,
- (b) podređeni dužnički instrumenti,
- (c) druge kategorije:
 - 1. vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja osiguranja umanjena za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5% osigurane sume;
 - 2. revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi, pri čemu se navedene druge kategorije mogu uključiti u obračun dopunskog kapitala samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala utvrđenog članom 92a Zakona o osiguranja Crne Gore.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za:

- (a) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava,
- (b) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz prethodne tačke, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava,
- (c) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.20. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju. (U skladu sa odredbama člana 21 Zakona o osiguranju akcijski kapital Društva za sve vrste neživotnih osiguranja ne može biti manji od 3.000.000 Eur).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.21. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata izvršene procjene vrijednosti nekretnina, koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i iskazivanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni alternativni računovodstveni tretman po MRS 16-Nekretnine postrojenja i oprema.

Efekat revalorizacije pojedinog osnovnog sredstva koji je iskazan u revalorizacionim rezervama realizuje se u slučaju prodaje, odnosno rashodovanja osnovnog sredstva i iskazuje direktno kao povećanje neraspoređene dobiti ili kao smanjenje akumuliranog nepokrivenog gubitka.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti revalorizovanog sredstva tretira se kao smanjenje revalorizacione rezerve koja je prethodno formirana za to sredstvo. Ukoliko je gubitak zbog umanjenja vrijednosti veći od revalorizacione rezerve, razlika se priznaje kao rashod perioda.

3.18. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja.

Osiguravajuće društvo koje se bavi poslovima neživotnih osiguranja mora formirati sledeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za neistekle rizike.

3.18.1 Prenosne premije

Prenosne premije predstavljaju nedospjeli dio obračunatih premija po osnovu ugovora o osiguranju na dan bilansa i koriste se za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prema Zakonu o osiguranju, prenosne premije se obrazuju izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja.

Obračun prenosnih premija vrši se prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro-rata-temporis. Osnovicu za obračun prenosne premije predstavlja iznos bruto premije u godini za koju se vrši obračun. Postupak obračunavanja prenosnih premija Društva vrši se na osnovu usvojenog Pravilnika koji je u saglasnosti sa metodologijom obračuna koja je propisana od strane Agencije za nadzor osiguranja Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija (Sl.list RCG 78/06 i 19/07) i u skladu je sa članom 84 Zakona o osiguranju.

Prenosne premije utvrđuje ovlašćeni aktuar.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Bruto tehničke rezerve (nastavak)

3.18.2 Rezervisane štete

Rezervacija šteta vrši se u skladu sa Pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete (Sl.list RCG 41/11). Rezervisanja za štete predstavljaju iznose za prijavljenje nelikvidirane štete, štete u sporu i nastale i neprijavljene štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike društva za prijavljene nelikvidirane štete prema procijenjenim iznosima nelikvidiranih šteta nastalih do 31. decembra tekuće godine.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svku štetu. Za nastale neprijavljene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov, ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Rezervisane nastale, a neprijavljene štete se sastoje od očekivanih isplata za štete i troškove po osnovu šteta u vezi sa osiguranim slučajem, koji se desio, ali još nije prijavljen Društvu na dan procjene.

Za nastale štete koje do kraja obračunskog perioda nijesu prijavljene, Društvo vrši obračun rezervacije koristeći Chain ladder metod, kod onih vrsta osiguranja kod kojih postoje dovoljni podaci o štetama u prethodnim godinama.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektno troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

3.18.3 Rezerve za neistekle rizike

Rezerve za neistekle rizike obrazuju se u skladu sa Pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike ("Službeni list Crne Gore", br. 054/18 od 31.07.2018) i definišu se kao procjena budućih iznosa koji treba da se rezervišu da bi se iskoristili za štete i troškove koji će proisteći iz neisteklih rizika i koji su iznad rezerve prenosnih premija koja se odnosi na iste rizike na isti dan procene. Sprovedeni test adekvatnosti prenosne premije (LAT), ukazao je na potrebu formiranja rezerve za neistekle rizike.

Rezerve za neistekle rizike obračunavaju se po vrstama osiguranja sa stanjem na dan 31. decembar tekuće godine (godišnji obračun).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

U transakcijama s finansijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima finansijske rizike. Ti rizici uključuju:

- tržišni rizik,
- kreditni rizik (uključujući i kreditni rezik reosiguranja) i
- rizik likvidnosti,

Objelodanjivanje podataka u skladu sa MSFI 7 – finansijski instrumenti: objelodanjivanja, za 2020. i 2019. godinu dat je po kategorijama finansijskih instrumenata u sledećoj tabeli:

Finansijska sredstva	31.12.2020.	31.12.2019
Dugoročni finansijski plasmani	5.218.897	3.932.803
Potraživanja	974.397	1.150.479
Kratkoročni finansijski plasmani	1.719.380	1.834.326
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.879	117.382
Potraživanja za nefakturisan prihod	427.444	409.239
Ukupno	8.601.997	7.444.230
Finansijske obaveze		
Dugoročne finansijske obaveze	71.522	247.662
Kratkoročne finansijske obaveze	583.132	575.996
Obaveze po osnovu šteta	-	-
Obaveze za premiju	588.913	554.032
Obaveze za proviziju	-	8.172
Obaveze prema dobavljačima	38.367	47.244
Unapred obračunati troškovi	15.620	16.556
Ostale obaveze	118.072	83.215
Ukupno	1.415.625	1.532.877

4.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja rizik koji proizilazi od fluktuacija ili/volatilnosti tržišnih cijena imovine, obaveza i finansijskih instrumenata.

Tržišni rizik uključuje valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora.

a) Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Obzirom da Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

b) Kamatni rizik i rizik promjene cijena finansijskih instrumenata

Rizik kamatnih stopa je rizik promjena u vrijednosti finansijskih instrumenata, a koje nastaju kao rezultat promjena kamatnih stopa na tržištu. Aktivnosti Društva izložene su riziku od promjene u nivou kamatnih stopa u dijelu kamatonosnih sredstava i obaveza. Ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na dan izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1 Tržišni rizik (nastavak)

b) Kamatni rizik i rizik promjene cijena financijskih instrumenata (nastavak)

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Društva na dan 31. decembra 2020. godine:

Financijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Dugoročni financijski plasmani	4.542.200	676.697	5.218.897
Potraživanja	45.398	928.999	974.397
Kratkoročni financijski plasmani	1.663.123	-	1.663.123
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	261.879	261.879
Potraživanja za nefakturisan prihod	-	427.444	427.444
Financijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat			
Hartije od vrijednosti	-	56.257	56.257
Ukupna sredstva	6.250.721	2.351.276	8.601.997
Financijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti			
Dugoročne financijske obaveze	71.522	-	71.522
Kratkoročne financijske obaveze	583.132	-	583.132
Obaveze po osnovu šteta	-	-	-
Obaveze za premiju	-	588.913	588.913
Obaveze za proviziju	-	-	-
Obaveze prema dobavljačima	-	38.367	38.367
Unapred obračunati troškovi	-	15.620	15.620
Ostale obaveze	-	118.072	118.072
Ukupno obaveze	654.654	760.971	1.415.625
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2020. godine	5.596.066	1.590.305	7.186.372
- 31. decembar 2019. godine	4.320.866	1.590.486	5.911.352

c) Uparivanje imovine i obaveza

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom i koristi pristupe koji uravnotežavaju kvalitet, diverzifikaciju, uparivanje imovine i obaveza, likvidnost i povrat na investicije. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja uz istovremeno osiguranje da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično analizira portfelj, određuje investicione smjernice i limite i nadgleda proces upravljanja imovinom. Društvo je u cilju urednog izmirivanja obaveza, svoja sredstva plasiralo, u skladu sa Zakonom o osiguranju, u razne oblike financijskih instrumenata, odnosno vršilo je deponovanje i ulaganje tehničkih rezervi i kapitala Društva u visokolikvidnu aktivu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2 Kreditni rizik

Društvo se izlaže kreditnom riziku kroz sljedeće stavke imovine:

- udio reosiguranja u rezervisanim štetama;
- potraživanja od reosiguranja po isplaćenim štetama;
- potraživanja od osiguranika;
- depoziti i dati zajmovi;
- potraživanja od posrednika u osiguranju i ostala potraživanja i
- novac u banci.

Ovaj rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom analizom naplativosti potraživanja. Naplativost potraživanja po polisama se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi. Za potraživanja za koja se procijeni da su nenaplativa ili nijesu naplaćena u razumnom roku, vrši se ispravka vrijednosti. Kretanje ispravke vrijednosti prikazano je u napomeni 18.1.

4.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti transformacije pojedinih oblika imovine u novac, odnosno rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obaveza s druge strane. Rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva postoje nedovoljna likvidna sredstva. Uključuje sljedeće podvrste rizika: rizik pada kreditnog rejtinga, rizik nedostupnosti i nelikvidnosti tržišta kapitala, rizik neočekivanih financijskih obaveza i rizik neplaćanja obaveza.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta i drugih obaveza na vrijeme. U sektoru finansija, računovodstva i kontrolinga – dnevno se prate prilivi i odlivi financijskih sredstava i rade se mjesečne analize.

Sljedeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2020. godine:

	do 3 mjeseca	od 3 do 6 mjeseci	od 6 m. do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni financijski plasmani	-	-	-	2.267.539	2.951.358	5.218.897
Potraživanja iz poslovanja	888.927	92.381	139.423	-	-	1.120.731
Druga potraživanja	245.310	25.245	10.554	-	-	281.109
Kratkoročni financijski plasmani	1.719.380	-	-	-	-	1.719.380
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.879	-	-	-	-	261.879
Ukupno	3.115.497	117.626	149.977	2.267.539	2.951.358	8.601.997
Dugoročne obaveze	-	-	-	71.522	-	71.522
Kratkoročne financijske obaveze	44.163	45.497	492.610	862	-	583.132
Obaveze iz poslovanja	588.913	-	-	-	-	588.913
Ostale kratkoročne obaveze	171.898	41	64	54	-	172.058
Ukupno	804.974	45.539	492.674	72.438	-	1.415.625
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020.	2.310.523	72.087	-342.697	2.195.101	2.951.358	7.186.372

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2020. godine:

	do 3 mjeseca	od 3 do 6 mjeseci	od 6 m. do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-		-	2.114.317	1.818.486	3.932.803
Potraživanja po osnovu prodaje	841.257	145.406	103.875	100.630	-	1.191.168
Druga potraživanja	223.053	11.867	6.175	127.455	-	368.550
Kratkoročni finansijski plasmani	831.321	100.000	903.005	-	-	1.834.326
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	117.382	-	-	-	-	117.382
Ukupno	2.013.013	257.273	1.013.055	2.342.402	1.818.486	7.444.229
Dugoročne obaveze	-	-	-	247.662	-	247.662
Kratkoročne finansijske obaveze	42.873	43.816	488.443	864	-	575.996
Obaveze iz poslovanja	554.032	-	-	-	-	554.032
Ostale kratkoročne obaveze	155.187	-	-	-	-	155.187
Ukupno	752.092	43.816	488.443	248.526	-	1.532.877
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2019.	1.260.921	213.457	524.612	2.093.876	1.818.486	5.911.352

a) Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti (Službeni list Crne Gore 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna metodom premijske osnove i metode osnove šteta.

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Obračun garantnog kapitala i margine solventnosti prikazan je u napomeni 23.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

b) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Dugoročni finansijski plasmani	5.218.897	5.218.897	3.932.803	3.932.803
Potraživanja	974.397	974.397	1.150.479	1.150.479
Kratkoročni finansijski plasmani	1.719.380	1.719.380	1.834.326	1.834.326
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.879	261.879	117.382	117.382
Potraživanja za nefakturisan prihod	427.444	427.444	409.239	409.239
Ukupno	8.601.997	8.601.997	7.444.229	7.444.229
Finansijske obaveze				
Dugoročne finansijske obaveze	71.522	71.522	247.662	247.662
Kratkoročne finansijske obaveze	583.132	583.132	575.996	575.996
Obaveze po osnovu šteta	0	0	-	-
Obaveze za premiju	588.913	588.913	554.032	554.032
Obaveze za proviziju	0	0	8.172	8.172
Obaveze prema dobavljačima	38.367	38.367	47.244	47.244
Unapred obračunati troškovi	15.620	15.620	16.556	16.556
Ostale obaveze	118.072	118.072	83.215	83.215
Ukupno	1.415.625	1.415.625	1.532.877	1.532.877

Pravična vrijednost je vrijednost koja bi se naplatila za prodaju sredstva odnosno platila za izmirenje obaveza u regularnoj transakciji između učesnika na tržištu na dan mjerenja u datim tržišnim okolnostima. Međutim, ne postoje dostupne tržišne cijene za određeni dio finansijskih instrumenata Društva. U uslovima u kojima nema dostupnih tržišnih cijena, pravična vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontovanja novčanih tokova ili drugih modela. Promjene pretpostavki koje leže u osnovi procjena, uključujući diskontne stope i procijenjene novčane tokove, u značajnoj mjeri utiču na procjene. Stoga utvrđene procjene pravične tržišne vrijednosti ne mogu biti ostvarene prilikom aktuelne prodaje finansijskog instrumenta.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

b) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

MSFI 13 definiše hijerarhiju tehnika vrednovanja na osnovu toga da li su unosi koje zahtijevaju te tehnike vrednovanja raspoloživi ili ne. Raspoloživi unosi odslikavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora; unosi koji nisu raspoloživi uključuju tržišne pretpostavke Društva. Ove dvije vrste unosa stvorile su sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti:

- Nivo 1 – Kotirane vrijednosti (nekorigovane) na aktivnom tržištu istih sredstava i obaveza. Ovaj nivo uključuje kotirane instrumente kapitala.
- Nivo 2 – Unosi koji ne predstavljaju kotirane vrijednosti uključene u Nivo 1, a koji su raspoloživi i tiču se datog sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. u vidu cijena/vrijednosti) ili indirektno (u vidu zaključaka na osnovu cijena/vrijednosti).
- Nivo 3 – unosi za sredstva i obaveze koji nisu zasnovani na raspoloživim tržišnim podacima. Ovaj Nivo uključuje ulaganja u kapital pod tržišnim pretpostavkama Društva (ne postoje raspoloživi podaci).

Ova hijerarhija zahtijeva upotrebu raspoloživih tržišnih podataka kada isti postoje. Prilikom procjene fer vrijednosti, Društvo uzima u obzir raspoložive tržišne vrijednosti kad god je to moguće.

Naredna tabela predstavlja analizu finansijskih instrumenata koji su vrednovani nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, grupisanih u nivoe od 1 do 3, u zavisnosti od stepena mogućnosti procjene fer vrijednosti.

	31. decembar 2020			
Finansijska sredstva	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	3.317.620	-	1.901.277	5.218.897
Potraživanja	-	-	974.397	974.397
Kratkoročni finansijski plasmani	1.663.123	56.257	-	1.719.380
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.879	-	-	261.879
otraživanja za nefakturisan prihod	-	-	427.444	427.444
Ukupno	5.242.622	56.257	3.303.117	8.601.997
Finansijske obaveze				
Dugoročne finansijske obaveze	-	-	71.522	71.522
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	583.132	583.132
Obaveze po osnovu šteta	-	-	-	-
Obaveze za premiju	-	-	588.913	588.913
Obaveze za proviziju	-	-	-	-
Obaveze prema dobavljačima	-	-	38.367	38.367
Unapred obračunati troškovi	-	-	15.620	15.620
Ostale obaveze	-	-	118.072	118.072
Ukupno	-	-	1.415.625	1.415.625

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4 Rizik osiguranja

Odnosi se na neadekvatno preuzimanje rizika u osiguranju i rešavanje šteta i može nastati ako stvarne isplate šteta i naknada premašuju neto knjigovodstveni iznos obaveza iz osiguranja zbog slučajnosti, grešaka i/ili promjena okolnosti. Uključuje sljedeće podvrste rizika: rizik premija, rizik rezervi, rizik otkaza osiguranja, rizik katastrofe, rizik troškova.

U cilju upravljanja rizicima osiguranja, u Društvu se sprovode različite aktivnosti. Društvo organizuje obuke za prodavače, kako bi se postigao zadovoljavajući nivo obučenosti i poznavanja prodajnih vještina, a sve sa ciljem podizanja kvaliteta prodaje osiguranja i ostvarenja ciljeva. Takođe, konstantno se radi na unapređenju postojećih i usvajanju novih procedura i upustava u cilju optimizacije poslovanja. U cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kret u cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kretanja na tržištu osiguranja, analiziraju trendovi.

Od posebnog značaja za Društvo je pravilno utvrđivanje samopridržaja odnosno maksimalnog iznosa obaveze koju Društvo može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. U skladu sa tim, Društvo rizike iznad samopridržaja predaje u reosiguranje, sklapanjem ugovora o automatskom pokriću, koji se primjenjuju u homogenim vrstama osiguranja gdje Društvo čitav svoj portfelj, koji prelazi njegov samopridržaj, prenosi na reosiguravača, po tačno utvrđenim uslovima. Svi rizici koji nijesu obuhvaćeni ugovorima o automatskom pokriću prenose se u reosiguranje pojedinačno (fakultativno).

a) Rizik druge ugovorne strane

Ovaj rizik predstavlja rizik gubitka zbog nemogućnosti druge strane da na vrijeme i u cjelosti ispuni svoje obaveze. Uključuje sljedeće podvrste rizika: rizik nemogućnosti naplate potraživanja, rizik nemogućnosti naplate potraživanja iz poslova osiguranja, rizik neispunjenja obaveza iz poslova reosiguranja.

Upravljanje ovim rizikom vrši se kroz uspostavljanje postupaka kontrole naplate potraživanja i praćenja njihovog dospjeća. Za potraživanja za koja se procijeni da ih nije moguće naplatiti ili nisu naplaćena u razumnim rokovima u Društvu se vrši ispravka vrijednosti.

b) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili pogrešnih internih poslovnih procesa odnosno događaja prouzrokovanih grešaka zaposlenih, grešaka sistema ili nastupanja nepovoljnih spoljnih događaja.

Uključuje sljedeće podvrste rizika: rizik internih i eksternih prevara, rizik zaposlenih i zaštite na radu, rizik povezan sa klijentima, proizvodima i poslovnom praksom, rizik oštećenja materijalne imovine, rizik prekida rada i pada sistema, rizik upravljanja procesima, rizik usklađenosti sa zakonima i propisima.

U Društvu se vodi računa da se operativni rizici svedu na minimum. U tom smislu, nastojise da se blagovremeno donose i ažuriraju procedure i pravilnici rada, unaprijedi sistem internih kontrola i nadzora nad zaposlenima.

Posebna pažnja posvećuje se usavršavanju zaposlenih i unapređenju koordinacije između sektora i službi.

Takođe, kontinuirano se prate izmjene računovodstvenih politika i zakonske regulative, kao i usklađenost internih akata sa važećim zakonskim propisima.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4 Rizik osiguranja (nastavak)

c) Strateški rizik

Strateški rizik je rizik gubitka usljed negativnih efekata odluka menadžmenta, promjena u poslovnom okruženju i negativnih kretanja na tržištu. Strateški rizici su svrstani u unutrašnje (rizik reputacije, rizik projekta, rizik strateškog planiranja, rizik strateškog investiranja itd) i spoljašnje (politički rizik, regulatorni rizik, rizik konkurencije, rizik ključnih partnera itd).

Društvo svakodnevno preduzima aktivnosti u cilju minimiziranja strateških rizika: učešće u pripremama izmjena zakonske regulative, komunikacija sa regulatornim organima, kontinuirano praćenje dešavanja na tržištu osiguranja i slično.

5. PRAVIČNA (FER) VRIJEDNOST

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale financijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim financijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

6. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Obračunate bruto premije osiguranja	6.342.688	6.600.749
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(738.105)	(768.599)
Promjene bruto prenosnih premija	(62.030)	(530.017)
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	(7.331)	120.673
	<u>5.535.222</u>	<u>5.422.806</u>

6. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

Neto prihodi premije osiguranja po vrstama osiguranja za 2020.godinu su prikazani u sledećem pregledu:

(u EUR)	Bruto premija	Udio iz reosiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajuci i saosiguravajuci dio	Neto premija
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	881.931	-	39.437	-	921.369
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	200.735	-	(11.092)	-	189.643
Osiguranje motornih vozila	499.225	255.036	14.736	(11.117)	247.808
Osiguranje robe u prevozu	16.330	6.170	73	(10)	10.223
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	278.328	213.579	(13.052)	2.581	54.277
Ostala osiguranje imovine	188.254	68.923	(12.858)	(249)	106.224
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.169.823	183.673	(55.097)	1.854	3.932.907
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	2.353	196	724	-	2.882
Ostala osiguranja od odgovornosti	.723	10.529	(616)	(388)	11.190
Osiguranje razlicitih finansijskih gubitaka	31.044	-	(18.193)	-	12.851
Osiguranje pomoci na putu	51.941	-	(6.091)	-	45.850
Ukupno	6.342.688	738.105	(62.030)	(7.331)	5.535.222

Neto prihodi premije osiguranja po vrstama osiguranja za 2019.godinu su prikazani u sledećem pregledu:

(u EUR)	Bruto premija	Udio iz reosiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajuci i saosiguravajuci dio	Neto premija
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	1.106.882	-	(135.980)	-	970.902
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	174.820	-	(11.694)	-	163.126
Osiguranje motornih vozila	533.355	(277.850)	(74.311)	38.981	220.175
Osiguranje robe u prevozu	13.694	(5.670)	3.280	(5.293)	6.011
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	280.684	(224.694)	(19.527)	20.982	57.445
Ostala osiguranje imovine	160.014	(69.300)	(24.562)	8.376	74.528
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.227.842	(179.744)	(215.667)	57.061	3.889.492
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	4.395	(876)	(1.032)	-	2.487
Ostala osiguranja od odgovornosti	21.086	(10.465)	(1.393)	566	9.794
Osiguranje razlicitih finansijskih gubitaka	34.335	-	(31.358)	-	2.977
Osiguranje pomoci na putu	43.642	-	(17.773)	-	25.869
Ukupno	6.600.749	(768.599)	(530.017)	120.673	5.422.806

7. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

	2020.	2019.
Prihodi od zelene karte	171.680	222.460
Prihodi od drugih usluga	100.018	29.297
	271.698	251.757

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA

	2020.	2019.
Obračunate bruto naknade šteta	2.262.014	2.312.635
Troškovi vezani za isplatu šteta	207.417	199.802
Umanjenje za prihode iz bruto regresnih potraživanja	(133.534)	(166.931)
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja	-	-
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(185.553)	(164.263)
Promjene bruto rezerisanja za nastale prijavljene štete	168.618	250.466
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	(65.500)	(7.476)
Promjene bruto rezerisanja za nastale neprijavljene štete	229.935	89.239
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	43.345	19.059
	2.526.742	2.532.531

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2020. godinu su prikazani u sledećoj tabeli:

	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio reosiguranja	Promjene za rezervisanja za nastale prijavljene štete	Promjene za rezervisanja za saosiguravajući i reosig.dio	Promjene rezervisanja za nastale neprijavljene štete (IBNR)	Preomjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	565.008	65.054	-	-	45.990	-	8-276	13.771	693.099
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	101.380	9.655	-	-	1.525	-	28.984	4.230	145.773
Osiguranje motornih vozila	315.894	22.973	(20.576)	(159.944)	24.449	(2.724)	62.647	5.674	248.392
Osiguranje robe u prevozu	5.163	375	-	-	(5.750)	-	516	(424)	(120)
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	25.656	1.866	-	(19.209)	25.000	(24.807)	7.577	2.204	18.286
Ostala osiguranje imovine	14.400	1.047	-	(6.400)	-	-	(1.394)	(138)	7.516
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.211.400	109.766	(112.958)	-	76.780	(37.500)	125.594	18.214	1.391.295
Ostala osiguranja od odgovornosti	320	23	-	-	625	(469)	(358)	15	157
Osiguranje pomoci na putu	22.795	1.658	-	-	-	-	(1.909)	(200)	22.344
Ukupno	2.262.014	207.417	(133.534)	(185.553)	168.618	(65.500)	229.935	43.345	2.526.742

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2019.godinu su prikazani u sledećoj tabeli:

	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio reosiguranja	Promjene za rezervisanja za nastale prijavljene štete	Promjene za rezervisanja za saosiguravajući i reosig.dio	Promjene rezervisanja za nastale neprijavljene štete (IBNR)	Preomjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	487.596	44.039	-	-	26.510	-	112.759	10.026	680.930
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	133.290	10.441	-	-	1.500	-	5.325	25	150.581
Osiguranje motornih vozila	246.131	19.279	(37.517)	(114.206)	(19.549)	(7.476)	604	(2.127)	85.139
Osiguranje robe u prevozu	2.149	168	-	(1.934)	5.750	-	-	460	6.593
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	29.248	2.291	-	(23.378)	(1.000)	-	(23.455)	(2.278)	(18.572)
Ostala osiguranje imovine	47.514	3.722	-	(24.327)	-	-	(4.340)	(431)	22.138
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.352.189	118.725	(129.414)	-	238.575	-	(8.422)	12.964	1.584.617
Ostala osiguranja od odgovornosti	557	44	-	(418)	-	-	405	32	620
Osiguranje pomoci na putu	13.961	1.093	-	-	(1.320)	-	6.363	388	20.485
Ukupno	2.312.635	199.802	(166.931)	(164.263)	250.466	(7.476)	89.239	19.059	2.532.531

9. PROMJENE OSTALIH NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

	2020.	2019.
Promjena rezervisanja za prenosne premije	45.026	19.190
	45.026	19.190

Na dan 31. decembra 2020. godine Društvo je obračunalo rezerve za neistekle rizike u iznosu od 76.718 Eur (2019: 31.693 Eur). Rezerve za neistekle rizike obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

10. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja se odnose na:

	2020.	2019.
Troškovi za preventivu	76.063	100.587
Vatrogasni doprinos	8.660	7.967
Troškovi doprinosa garantnom fondu	173.043	146.087
Troškovi nadzornog organa	65.347	54.964
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	87.309	45.574
Troškovi ispravke vrijednosti ostalih krat.potraživanja	9.669	3.007
Troškovi ispravke vrijednosti regresnih potraživanja	120.393	86.389
	540.484	444.575

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

Doprinosi Garantnom fondu za 2020. obračunati su i evidentirani u skladu sa Odlukom o visini doprinosa Garantnom fondu za 2020. godinu („Sl list CG“ br. 14/13, 54/13, 1/15 i 78/15) donijete od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja, a utvrđen je po stopi od:

- 4,06% bruto fakturisane premije za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovni objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.
- 0,406% bruto fakturisane premije za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

U skladu sa članom 175 Zakona o osiguranju i člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl list CG“ br. 04/08, 42/12, 17/13 do 49/13) godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije. Kao osnovica za utvrđivanja naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini uzima se bruto premija ostvarena u prethodnoj godini.

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja za period 01.01. – 31.12.2020. iznose EUR 2.175.751 (2019: EUR 2.444.485)

	2020.	2019.
Troškovi sticanja osiguranja	1.475.761	1.985.798
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	195.662	(118.118)
Amortizacija	51.889	47.515
Troškovi rada	377.791	378.499
Materijalni troškovi	15.109	20.662
Ostali troškovi usluga	117.361	140.922
Drugi troškovi	71.588	109.349
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(129.410)	(119.742)
	2.175.751	2.444.885

11.1. Troškovi sticanja osiguranja

Troškovi sticanja osiguranja za 2020. godinu u iznosu 1.475.761 Eur (2019. godine 1.985.798 Eur) odnose se na troškove zastupanja i posredovanja u osiguranju, troškove zaposlenih koji rade na pribavi osiguranja, kao i reklamu i druge troškove koji su direktno vezani za pribavu osiguranja.

	2020.	2019.
Troškovi pravnih lica - zastupanje	157.122	134.353
Troškovi pravnih lica - provizija na premije	156.259	116.709
Troškovi reklame – poslovna saradnja	261.867	601.551
Troškovi reklame, propaganda	37.798	38.287
Troškovi reklamnog materijala	5.210	15.803
Troškovi reklame, sponzorstvo	5.130	1.000
Troškovi reprezentacije putem konzumacija	302	3.757
Troškovi reprezentacije putem poklona (gratis p.)	10.740	8.006
Troškovi goriva i maziva	4.750	7.247
Troškovi kancelarijskog materijala	27.374	36.873
Troškovi zakupa	38.300	-
Troškovi električne energije	2.256	2.699
Troškovi ostalog materijala	1.658	1.496
Troškovi mobilne telefonije	3.713	4.189
Troškovi PTT i fiksne telefonije	4.065	5.028
Troškovi održavanja OS - ostalo	2.914	3.135
Troškovi komunalnih usluga	828	980
Troškovi usluga zaštite na radu	4.824	2.016
Premija osiguranja	3.615	1.245
Troškovi bruto zarada (neto, porez, prirez, dopri. dopunski rad)	474.999	514.508
Troškovi rada - ostalo	23.348	1.200
Tr. primanja po osn.ug. o djelu, članstva i prihoda od imovine	205.199	414.937
Tr. primanja po osn.ug. o djelu - MKT	3.200	18.473
Tr. primanja po osnovu službenog putovanja	3.323	17.883
Troškovi održavanja OD - IT	10.918	12.557
Troškovi održavanja OD – vozila	9.420	5.252
Troškovi zakupa poslovnog prostora	10.080	11.525
Troškovi učešća na tenderima	2.848	3.263
Troškovi ostalih usluga	-	1.048
Troškovi stručnog usavršavanja i obrazovanja	-	778
Troškovi arhiviranja dokumentacije	3.703	-
	1.475.761	1.985.798

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

11.2. Troškovi rada

	2020.	2019.
Troškovi neto zarada	208.310	193.499
Troškovi primanja po osnovu sl.putovanja	(3)	19.283
Porezi na zarade i naknade zarada	28.094	29.475
Doprinosi na zarade i naknade zarada	109.123	105.769
Naknade odboru direktora	16.532	14.321
Troškovi po osn.ugov.o djelu, članstva i prihoda od imovine	15.357	16.152
	377	-
	377.791	378.499

11.3. Materijalni troškovi

	2020.	2019.
Troškovi materijala	4.553	6.009
Troškovi goriva i energije	10.556	14.653
	15.109	20.662

11.4. Ostali troškovi usluga

	2020.	2019.
Dnevnice i putni troškovi	450	304
Troškovi intelektualnih i konsultantskih usluga usluga	44.930	46.959
Troškovi reprezentacije	7.557	8.806
Troškovi reklame i propagande	200	847
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	18.316	32.126
Troškovi PTT usluga	5.633	6.343
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	19.651	22.116
Provizije (KHOV, CDA, Montenegroberza)	4.098	2.537
Ostali troškovi usluga	16.526	20.884
	117.361	140.922

11.5. Drugi troškovi

	2020.	2019.
Troškovi članarina	24.700	24.740
Donacije	1.200	7.985
Troškovi poreza koji ne zavise od rezultata	4.235	4.462
Troškovi poreza na premiju osiguranja	9.946	24.558
Troškovi administrativnih taksi	2.982	6.543
Drugi troškovi	28.526	41.061
	71.588	109.349

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

	2020.	2019.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		
- Prihodi od kamata	142.311	115.123
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	-	-
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	2.130	1.820
- Prihodi od zakupa poslovnog prostora	5.500	5.500
	<u>149.941</u>	<u>122.443</u>
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
- Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(26.892)	(42.162)
- Drugi finansijski rashodi	(50)	-
- Rashodi nastali investiranjem teh.reservu u inv.nekretnine	(54.230)	(29.896)
	<u>(81.172)</u>	<u>(72.058)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	<u>66.769</u>	<u>50.385</u>
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		
- Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine	-	-
- Prihodi po osnovu refundacija	5.457	371
- Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
- Prihodi po osnovu viškova utvrđenih popisom	-	-
- Prihodi od ukidanja obezvređenja	5.316	-
- Drugi prihodi*	2.138	4.476
	<u>12.911</u>	<u>4.847</u>
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		
- Rashodi kamata	(21.712)	(28.574)
- Rashodi od umanjenja vrijednosti	(194.124)	-
- Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(1)	(208)
- Novčane kazne i odštete	(6.429)	(6.661)
- Drugi finansijski rashodi	-	-
	<u>(222.266)</u>	<u>(35.443)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u>(209.355)</u>	<u>(30.596)</u>
Ukupno	<u>(140.586)</u>	<u>19.789</u>

13. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Softveri, licence i slična prava	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2019. godine	103.482	2.680	106.162
Povećanje	2.360	-	2.360
Stanje 31. decembar 2019. godine	105.841	2.680	108.522
Stanje 1. januara 2020. godine	105.841	2.680	108.522
Povećanje	2.783	-	2.783
Stanje 31. decembar 2020. godine	108.624	2.680	111.305
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1. januara 2019. godine	69.988	2.680	72.668
Amortizacija	2.068	-	2.680
Stanje 31. decembra 2019. godine	72.056	2.680	74.737
Stanje 1. januara 2020. godine	72.056	2.680	74.737
Amortizacija	2.551	-	2.551
Stanje 31. decembar 2020. godine	74.608	2.680	77.288
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2020. godine	34.017	-	34.017
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2019. godine	33.785	-	33.785

14. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Građevinski objekat	566.480	768.978
Reklama	1.363	1.363
Automobili	58.254	65.338
Kancelarijski namještaj	18.232	21.198
Kompjuterska i ostala oprema	26.781	23.533
Klima uređaji	1.391	1.440
Ostala oprema	75.393	88.212
Inventar	3.723	4.158
Oprema stečena finansijskim lizingom	68.145	78.372
Oprema i izradi	-	-
	819.763	1.052.592

14. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

Promjene na nekretninama i opremi su kao što slijedi:

	Građevinski Objekti	Oprema	Objekti i oprema u izgradnji	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2019. godine	868.464	397.307	70.829	1.316.597
Povećanje/preknjižavanje	-	64.279	35.218	99.497
Rashodovanje	-	(229)	(3.771)	(3.999)
Umanjenje/revalorizacija				
Stanje 31. decembra 2019. godine	848.464	461.354	102.276	1.412.094
Stanje 1. januara 2020. godine	848.464	461.354	102.276	1.412.094
Povećanje	-	1.554	-	1.554
Rashodovanje	-	-	-	-
Umanjenje/revalorizacija	(193.758)	-	-	(193.758)
Stanje 31. decembra 2020. godine	654.706	462.908	102.276	1.219.890
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2019. godine	70.747	249.071	14.896	334.714
Amortizacija	8.739	7.041	9.008	24.788
Stanje 31. decembra 2019.	79.487	256.112	23.904	359.502
Stanje 1. januara 2020. godine	79.487	256.112	23.904	359.502
Amortizacija	8.740	30.372	10.227	49.339
Korekcija	-	(8.714)	-	(8.714)
Stanje 31. decembra 2020.	88.226	277.770	34.131	400.128
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2020. godine	566.480	185.138	68.145	819.763
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2019. godine	768.978	205.242	78.372	1.052.592

15. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

	<u>31. decembar</u> <u>2020.</u>	<u>31. decembar</u> <u>2019.</u>
<u>Ulaganje u obveznice</u>	3.317.620	2.103.340
<u>Dugoročno oročeni depoziti</u>		
- Komercijalna banka AD Budva	560.000	560.000
	560.000	560.000
<u>Stalna imovina u posjedu koja se drži za prodaju</u> <u>(napomena 16)</u>	197.020	251.250
<u>Učešća u kapitalu</u>		
- Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	50.000	50.000
- "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga – Podgorica	479.600	479.600
- Društvo za zastupanje u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	10.900	10.900
	540.500	540.500
<u>Dugoročna poslovna potraživanja</u>		
- "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga, Podgorica	706.131	669.583
- HP Fjord, Kotor	-	30.000
- AUTO HUMCI DOO, Cetinje	10.000	20.000
- Olivera Barović, Podgorica		
- Miloš Barović, Podgorica	44.030	-
- Zoran Đurović, Podgorica	35.512	-
- Danilo Gojković, Podgorica	5.104	-
	800.777	728.963
	5.415.917	4.184.053

Hartije od vrijednosti – obveznice, se odnose na obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore u iznosu od 4.130.743 Eur (dugoročno: 3.317.620 Eur; kratkoročno 813.123 Eur) sa rokom dospijeca 10.03.2021. godine, 21.04.2025. godine, i 03.10.2029. godine. i fiksnim kamatnim stopama.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu 50.000 Eur predstavljaju ulaganje u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.

Društvo je dana 18.01.2017.godine, danom registracije u CRPS postalo jedini osnivač sa udjelom od 100% u društva: Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet roba i usluga „Smokva“ D.O.O. Podgorica u iznosu od 479.600 Eur i Društvo za zastupanje u osiguranju „Swiss Plus“ D.O.O. Podgorica u iznosu od 10.900 Eur.

Osnivački udio za Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet roba i usluga „Smokva“ D.O.O. Podgorica je kupljen za iznos od 440.000 Eur bez poreza, odnosno za ukupan iznos od 479.600 Eur sa svim troškovima, taksama i porezima u skladu sa članom 15. Ugovora o ustupanju osnivačkog uloga 253 od 16.01.2017.

Osnivački udio za Društvo za zastupanje u osiguranju „Swiss Plus“ D.O.O. Podgorica je kupljen za iznos od 10.000 Eur bez poreza, odnosno za ukupan iznos od 10.900 Eur sa svim troškovima, taksama i porezima u skladu sa članom 15. Ugovora o ustupanju osnivačkog uloga 253 od 16.01.2017.

15. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

Dugoročna poslovna potraživanja koja su na dan 31.12.2020.godine iskazana u iznosu od 800.777 Eur (2019.godine 728.963) odnose se na:

- Potraživanja od "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga, Podgorica po osnovu Sporazuma br.56 od 03.01.2018.godine,
- Potraživanja od "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga, Podgorica po osnovu Ugovora o subordiniranom zajmu br.2666 od 02.04.2019.godine,
- Potraživanja od "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga, Podgorica po osnovu Ugovora o zajmu br.2998 od 11.04.2019.godine,
- Potraživanja od "SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga, Podgorica po osnovu Ugovora o zajmu br. 13535/2 od 16.12.2020.godine;
- Potraživanja od AUTO HUMCI D.O.O, Cetinje po osnovu Ugovora o zajmu br. 11455 od 04.12.2019.godine
- Potraživanja od Miloša Barovića, Podgorica po osnovu Sporazuma br. 10026 od 01.11.2018.godine (regresno potraživanje);
- Potraživanje od Zorana Đurovića, Podgorica po osnovu Vansudskog poravnjanja br.3565 od 28.10.2016.godine (regresno potraživanje);
- Potraživanje od Danila Gojkovića, Podgorica po osnovu Ugovora o zajmu br.13204 od 10.12.2020.godine..

16. INVESTICIONE NEKRETNINE I OPREMA KOJI NIJESU NAMIJENJENI ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Objekti namijenjeni za izdavanje (PS)	162.400	216.630
Zemljište namijenjeno prodaji	34.620	34.620
	197.020	251.250

Ulaganja u nekretnine koje nijesu namijenjene neposrednom obavljanju djelatnosti osiguranja čine: Investicione nekretnine - objekti, koje se odnose na poslovni prostor u ulici Novaka Miloševa 6/II, namijenjen za izdavanje i zemljište namijenjeno prodaji, na katastarskoj parceli br. 4328/54, koje se nalazi u mjestu Krnjevina, KO Podgorica II, evidentirana u listu nepokretnosti br. 5269.

Promjene na investicionim nekretninama u toku godine bile su sljedeće:

	Objekti	Zemljište
Početno stanje	216.630	34.620
Revalorizacija	(54.230)	-
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	162.400	34.620

17. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju	869.380	331.271
Ostala kratkoročna finansijska ulaganja	850.000	1.503.055
	1.719.380	1.834.326

17. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

17.1. Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju

	Učešće	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
*Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju- u zemlji:	%		
Prva banka Crne Gore AD, Podgorica	0,0702	8.893	9.331
Crnogorski Telekom AD, Podgorica	0,0102	5.295	6.306
Institut „Simo Milošević“ AD, Igalo	0,0272	2.787	3.328
AD Kombinat aluminijuma Podgorica	0,0342	7	7
HTP „Ulcinjaska rivijera“ AD, Ulcinj	0,0242	996	1.218
Fond zajedničkog ulaganja „Eurofond“ AD, Podg.	0,0257	196	455
Željeznička infrastruktura CG AD, Podgorica	0,0010	11	230
Podgorički broker	14,6825	7.042	39.042
		25.228	59.918
*HOV namijenjene trgovanju- u inostranstvu:			
Dunav Re AD, Beograd, Srbija	0,2368	31.029	22.188
*Obveznice raspoložive za prodaju:			
Državne obveznice		813.123	249.165
		869.380	331.271

17.2. Kratkočni depoziti kod banaka

Ostala kratkoročna finansijska ulaganja se odnose na depozite kod banaka u zemlji oročene na period do godinu dana.

	Dospjeće	Kamatna stopa	2020.	2019.
		%		
Addiko Bank, Podgorica	27.3. i 31..3.2021.	0,55 do 1,80	450.000	700.000
Hipotekarna banka AD, Podgorica	25.1.2021.	0,05	400.000	803.055
Stanje na dan 31. Decembra			850.000	1.503.055

18. GOTOVINSKA SREDSTVA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Žiro račun	260.227	111.530
Devizni račun	1.655	4.866
Blagajna	3	408
Ostala novčana sredstva	(5)	578
Stanje na dan 31. Decembra	261.879	117.382

19. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	619.089	606.260
Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premija	(104.667)	(86.369)
Plus: nefakturisana potraživanja	427.444	409.239
Potraživanja za dupli zeleni karton	480	800
	942.345	929.930
Potraživanja za premiju saosiguranja	-	-
Potraživanja po osnovu šteta iz reosiguranja	94.857	82.765
Potraživanja po osnovu prava na regres	511.739	525.022
-Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu prava na regres	(428.210)	(346.548)
Potraživanja iz specifičnih poslova	2.282	72.282
Potraživanja za kamatu	87.751	58.629
Potraživanja po osnovu preplaćenog poreza na dobit	4.685	-
Ostala potraživanja	196.847	246.277
-Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(10.456)	(8.637)
Stanje na dan 31. decembra	1.401.840	1.559.718

19.1 Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja

Starosna struktura neto potraživanja po osnovu premije osiguranja data je sljedećim prikazom:

	2020.	2019.
Nedospjela potraživanja	427.444	409.239
do 30 dana	209.300	178.159
od 31 do 60	65.286	88.476
od 61 do 90	36.698	46.943
od 91 do 180	82.124	120.451
od 181 do 365	121.493	84.246
preko 365	-	2.416
Stanje na dan 31. decembra	942.345	929.930

Promjene na obezveđenju potraživanja iz neposrednih poslova i regresnih potraživanja prikazani su u sledećoj tabeli:

	2020.	2019.
Stanje 01. januar	496.083	596.497
Obezvredjenje u toku godine (indirektna metoda)	207.702	131.964
Naplaćeno u toku godine	(100.018)	(29.297)
Ukidanje obezvredjenja	(5.336)	-
Stanje na dan 31. decembra	598.431	699.164

20. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama ima sledeću strukturu:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Udio reosiguravača u prenosnim premijama	343.006	350.337
Udio reosiguranja u rezervisanjima za nastale prijavljene štete	73.226	7.726
Stanje na dan 31. decembra	<u>416.232</u>	<u>358.063</u>

21. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Razgraničeni troškovi pribave		
- Troškovi zarada i naknada zarada	188.404	179.938
- Ostali troškovi sprovođenja osiguranja	559.982	764.110
- Drugi kratkoročni odloženi troškovi	66.634	38.796
Stanje na dan 31. decembra	<u>815.020</u>	<u>982.844</u>

Društvo je izvršilo razgraničenje troškova pribave osiguranja, shodno Članu 102 Zakona o osiguranju, u skladu sa učešćem prenosnih premija na dan 31. decembra 2020. godine u ukupnim fakturisanim premijama osiguranja tokom godine. Kao osnovicu za razgraničenje Društvo je koristilo ukupan iznos troškova pribave osiguranja.

22. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Tekući porez	58.311	26.398
Odloženi porez	(3.231)	(3.511)
	<u>55.080</u>	<u>22.887</u>

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
		(u EUR)
Dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	378.331	253.171
Poreska stopa 9%	34.050	22.785
Prebijanje sa gubitkom	-	-
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	27.772	8.515
Ostala usaglašavanja	(3.511)	(3.217)
Ukupno porez na dobit	58.311	28.083
Ukupno porez na dobit prikazan u bilansu uspjeha	<u>58.311</u>	<u>26.398</u>

22. POREZ NA DOBIT (nastavak)

c) Odložene poreske obaveze i sredstva

	2020.	2019.
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama, postrojenjima i opremi – odložena poreska obaveza	9.171	8.893
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti financijske imovine - odložena poreska obaveza	(181)	13.710
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti financijske imovine -odloženo poresko sredstvo	(3.231)	(3.511)
	5.759	19.093

Kretanja na odloženim poreskim sredstvima po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazana u pregledu koji slijedi:

	2020.	2019.
Stanje na početku godine	19.093	(5.211)
Obračunati odloženi porez u toku godine	(3.231)	(3.511)
Obračunata odložena obaveza u toku godine	8.990	22.603
Stanje na kraju godine – odloženi porez	(13.333)	24.304

23. KAPITAL I REZERVE

	2020.	2019.
Akcijski kapital	3.000.003	3.000.003
Rezerve iz dobiti	39	39
Revalorizacione rezerve	-	-
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	675.601	473.132
Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	333.353	202.469
Stanje na dan 31. decembra	4.008.996	3.675.644

23. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

23.1 Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembra 2020.			31. decembra 2019.		
	Broj akcija	Nominalna vrijednost	Učešće %	Broj akcija	Nominalna vrijednost	Učešće %
Pravna lica						
Grazer Wechselseitige Versicherung						
Aktiengesellschaft	562.317	3.000.003	100,000	-	-	-
HP „Fjord“ AD, Kotor	-	-	-	363.978	1.941.850	64,7283
Labović Vukašin	-	-	-	72.057	384.429	12,8143
Zatvoreni investicioni fond „Eurofond“AD,	-	-	-	-	-	-
u postupku transformacije	-	-	-	-	-	-
Vineks KO DOO	-	-	-	33.270	177.498	5,9166
Barović Tanja	-	-	-	9.880	52.711	1,7570
Hotelska grupa „Budvanska rivijera“ AD Budva	-	-	-	1.210	6.455	0,2152
Otvoreni investicioni fond „Trend“ u postupku transformacije	-	-	-	1.226	6.541	0,2180
Barović Veselin	-	-	-	45.776	244.218	8,1406
Vujošević Relja	-	-	-	16.870	90.003	3,0000
Bull and Bear Broker, diler, invest.savjetnik	-	-	-	7.191	38.365	1,2788
Ostali akcionari	-	-	-	10.859	57.934	1,9312
	562.317	3.000.003	100,00	562.317	3.000.003	100,00

Nominalna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 5,3350 Eur, (31.12.2019. godine 5,3350 Eur). Akcije Društva su obične (redovne) akcije sa pravom glasa. Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi u Crnoj Gori. Dana 25.11.2020.godine akcije »GRAWE neživotnog osiguranja«, koje postaje jednočlano Društvo, se sa Regulisanog tržišta - segment »Standard tržište« prenose na segment »Multilateralna trgovačka platforma« (u skladu sa odredbama Zakona o tržištu kapitala ne smatra Regulisanim tržištem).

23.2. Struktura garantnog kapitala je sledeća:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
<u>Osnovni kapital</u>		
Aksijski kapital	3.000.003	3.000.003
Ostale rezerve iz dobiti	39	39
Umanjenje za nematerijalnu imovinu	(34.017)	(33.785)
<u>Dopunski kapital</u>		
Revalorizacione rezerve	-	-
Dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina	675.601	473.132
Ukupno	3.641.626	3.439.389

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2020. godine ispunjava sve uslove kapitalne adekvatnosti iz čl. 21, 98 i 98a Zakona o osiguranju. Garantni kapital na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 3.641.626 Eur i veći je za 641.626 Eur od iznosa akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

23. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

23.3. Obračun margine solventnosti

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. list CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Kapital Društva je veći od margine solventnosti za 1.391.626,38 Eur.

	31. decembar 2019.	31. decembar 2019.
1. Margina solventnosti izračunata na osnovu premije	1.042.877	1.107.643
2. Margina solventnosti izračunata na osnovu prosječnih rashoda za štete	597.305	524.227
3. Margina solventnosti za obračunski period (veći od iznosa 1 i 2)	1.042.877	1.107.643
4. Margina solventnosti na 31.12.2019. godine	2.250.000	2.250.000
5. Rezervisane štete u samopridržaju na kraju tekuće godine	2.025.114	1.648.716
6. Rezervisane štete u samopridržaju na kraju prethodne godine	1.648.716	1.297.428
7. koeficijent 5/6 (max 1)	1	1
8. Margina solventnosti na 31.12.2020. godine	2.250.000	2.250.000

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

	2020.	2019.
Bruto prenosne premije	3.199.781	3.137.751
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	621.515	452.897
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	1.297.863	1.067.928
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	178.962	135.618
Rezervisanja za neistekle rizike	76.718	31.693
Stanje na dan 31. decembra	5.374.839	4.825.886

Prenosne premije

	2020.	2019.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	2.128.042	2.085.973
Prenosna premija ostalih osiguranja	1.071.739	1.051.778
Stanje na dan 31. decembra	3.199.781	3.137.751

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2020. godine u cjelosti ima pokriće sredstava tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18 od 21.09.2018. godine).

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (nastavak)

Društvo na dan 31.12.2020. godine ima 119,84% pokriće tehničke rezerve propisanim oblicima aktive i prikazan je u sledećoj tabeli:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Akcije	25.228	59.918
Depoziti kod banaka	1.410.000	2.063.055
Obveznice	4.130.743	2.352.505
Gotovina	261.879	117.382
Udio reosiguranja u rezervisanjima za nastale prijavljene štete	416.232	358.063
Nepokretnosti	197.020	251.250
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.441.103</u>	<u>5.202.174</u>

25. KRATKOROČNE OBAVEZE

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	-	-
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	485.129	449.191
Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta	1.624	1.624
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	102.160	103.216
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	38.373	41.969
Druge kratkoročne obaveze	133.685	113.218
Kratkoročne obaveze iz finansiranja		
- tekuće dospjeće dugoročnih kredita	183.132	175.996
- kratk.revolving kredit (kamata 4,75%, rok 12 mjeseci)	400.000	400.000
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.344.103</u>	<u>1.285.215</u>

26. DUGOROČNE OBAVEZE IZ FINANSIRANJA I POSLOVANJA

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Dugoročni krediti		
- S-LEASING doo, Podgorica	92.252	92.252
- Komercijalna banka AD	500.000	500.000
	<u>592.252</u>	<u>592.252</u>
Minus: Tekući dio dugoročnih obaveza		
- S-LEASING doo, Podgorica	71.020	61.907
- Komercijalna banka AD	455.469	282.683
Stanje na dan 31. decembra	<u>65.763</u>	<u>247.662</u>

26. DUGOROČNE OBAVEZE IZ FINANSIRANJA I POSLOVANJA (nastavak)

Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja koje su na dan 31.12.2020. godine iskazane u iznosu 65.763 Eur (2019. godine 247.662 Eur) odnose se na:

- Obavezu prema S-LEASING doo, Podgorica po osnovu kupovine dva putnička vozila-Ugovori o lizingu br. 3264/15 od 21.04.2015. godine i 3265/15 od 24.04.2015. godine. Lizing je odobren sa rokom vraćanja 60 mjeseci i kamatnom stopom EURIBOR 3-mjesečni + 8%.

- Obavezu prema S-LEASING doo, Podgorica po osnovu kupovine pet putničkih vozila-Ugovori o lizingu br. 4268/17; 4269/17; 4267/17; 4265/17 i 4266/17 od 25.10.2017 godine. Lizing je odobren sa rokom vraćanja 60 mjeseci i kamatnom stopom 5,72%.

- Obavezu prema S-LEASING doo, Podgorica po osnovu kupovine putničkog vozila-Ugovor o lizingu br. 5061/19 od 18.04.2019.godine. Lizing je odobren sa rokom vraćanja 36 mjeseci i kamatnom stopom 4,95%.

- Obavezu prema Komercijalnoj banci AD po Ugovoru o kreditu za tekuću likvidnost br. KR2019/284 od 20.03.2019. godine. Kredit je odobren u iznosu 500,000 €, sa rokom otplate od 36 mjeseca (do 28.3.2022. godine) i kamatnom stopom od 5,36% godišnje.

Kao sredstvo obezbjeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu kredita služe ovlašćenja uz nalog za naplatu, izdata od strane Swiss Osiguranja i potpisana od strane ovlašćenog lica kao i 5 potpisanih blanko mjenica takođe izdatih od strane Swiss Osiguranja. Uz ova sredstva obezbjeđenja, data su i dodatna sredstva obezbjeđenju vidu 3 blanko potpisane mjenice sa mjeničnim ovlašćenjima od strane ovlašćenog lica »Smokva«, a čiji je osnivač Swiss Osiguranje, kao i 6 primjeraka ovlašćenja uz nalog za naplatu, takođe izdatih od strane »Smokva«.

27. PVR (DOPRINOS ZA PREVENTIVU)

Na dan 31.12.2020. godine fond za preventivu iznosi 88.095 Eur (2019. godine 75.498 Eur).

28. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem godišnje neto dobiti koji pripada vlasnicima običnih akcija sa brojem običnih akcija. Društvo je registrovano kao akcionarsko društvo čiji se akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine sastoji od 562.317 običnih akcija. Zarada po akciji sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine je prikazana u sljedećem pregledu:

	<u>31. decembar</u> <u>2020.</u>	<u>31. decembar</u> <u>2019.</u>
Neto dobit	333.353	202.469
Broj običnih akcija	562.317	562.317
Zarada po akciji	0,59	0,36

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2020. godine je prikazana u tabeli niže.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2020. i 2019. godine su kao što slijedi:

	2020.	2019.
Aktiva		
<u>Potraživanja po osnovu premija</u>		
HP „Fjord“ AD, Kotor (akcionar Društva)	9.286	26.576
„Alpha Invest“ Društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu, usluge i proizvodnju – Podgorica	-	-
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga – Podgorica	-	2.734
Društvo za zastupanje u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	-	7
Milošević Tanja	-	120
Barović Veselin	36	-
Zaposleni	539	1.182
 <u>Ostala potraživanja</u>		
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	482	-
HP „Fjord“ AD, Kotor	-	100.000
Barović Miloš, Podgorica	47.880	52.080
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga - Podgorica	803.663	786.743
Društvo za zastupanje u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	-	-
Zaposleni	6.250	28.646
Ukupno aktiva	868.135	998.089
 Pasiva		
<u>Osnovni kapital</u>		
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	3.000.003	-
HP „Fjord“ AD, Kotor	-	1.941.849
 <u>Obaveze</u>		
Društvo za zastupanje u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	9.862	2.592
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga - Podgorica	-	3.025
Ukupno pasiva	3.009.865	1.947.466

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

Transakcije sa povezanim pravnim licima - prihodi i rashodi:

	(u EUR)	
	2020.	2019.
Prihodi		
<u>Prihodi po osnovu premija osiguranja</u>		
HP „Fjord“ AD, Kotor	18.564	25.177
„Alpha Invest“ Društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu, usluge i proizvodnju - Podgorica	-	-
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga - Podgorica	3.282	10.275
Društvo za zastupanju u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	79	230
Barović Veselin	299	258
Milošević Tanja	12	49
Zaposleni	5.685	8.969
 <u>Ostali prihodi</u>		
-Naplaćena otpisana potraž.po osnovu premije osiguranja		
HP „Fjord“ AD, Kotor	-	-
-Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga - Podgorica	26.400	17.600
Ukupno prihodi	54.321	62.559
 Rashodi		
<u>Rashodi šteta</u>		
HP „Fjord“ AD, Kotor (akcionar Društva)	6.601	1.665
Društvo za zastupanju u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	-	-
Zaposleni	-	1.189
 <u>Ostali rashodi</u>		
Barović Veselin	-	-
HP „Fjord“ AD, Kotor (akcionar Društva)	-	-
Milošević Tanja	8.266	6.593
"SMOKVA" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju promet roba i usluga - Podgorica	41.280	41.089
Društvo za zastupanju u osiguranju "SWISS PLUS" d.o.o	155.471	131.886
Zaposleni	18.011	18.665
Ukupno rashodi	229.630	201.086
 Neto prihodi	(175.309)	(138.528)

*Ostala potraživanja - regresna potraživanja sa Barović Milošem u iznosu od 47.880 Eur, potraživanja po osnovu zajmova od „SMOKVA“ d.o.o., Podgorica u iznosu od 803.663 Eur. Dok se ostala potraživanjima od zaposlenih odnose na date akontacije i zajmove.

30. NAKNADE RUKOVODSTVU

Naknada koja se isplaćuje rukovodstvu za usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena, a obuhvataju isključivo platu po ugovoru, za godinu koja završava na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 133.032 Eur (2019. godine 138.603 Eur).

31. SUDSKI SPOROVI

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2020. godine vodi određeni broj sudskih sporova koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući i sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od strane Društva. Premda se sa sigurnošću ne mogu predvidjeti efekti i ishodi ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva, kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, vjerovatno neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

32. MIŠLJENJE AKTUARA

Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara koji je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara („Sl. List CG“ br. 17/13) izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine koje navodimo dalje u tekstu:

Konačne ocjene mišljenja ovlašćenog aktuara

Uvidom u aktuarske pozicije, ovlašćeni aktuar utvrđeno je dao mišljenje da su iste u skladu sa Zakonom i propisima donijetim na osnovu Zakona. Takođe, nakon izvršene provjere njihove usklađenosti sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, kao i nakon uvida u konstantno obezbjeđenje likvidnosti, očuvanje vrijednosti imovine i u trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju, ovlašćeni aktuar dao je pozitivno mišljenje na finansijski izvještaj Društva za poslovnu 2020. godinu.

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE

Shodno Zakonu o osiguranju, član 108-114, Interna revizija Društva vrši revidiranje područja poslovanja definisanih Godišnjim programom rada interne revizije. Interna revizija na osnovu izvršenih revizija sastavlja tromjesečne i godišnje izvještaje o internoj reviziji, koji se podnose Odboru direktora Društva. Godišnji izvještaj o internoj reviziji, sa mišljenjem Odbora direktora razmatra se na Skupštini akcionara na kojoj se razmatra i godišnji finansijski izvještaj Društva.

Tokom 2019. godine, Interna revizija je izvršila revidiranje područja poslovanja definisanih Programom rada interne revizije za poslovnu 2019. godinu. Na dan 31. decembra 2019. godine preostali nerešeni nalazi interne revizije:

Utvrđeni nerijeseni nalazi iz 2016 godine:

1. Nepostojanje radne instrukcije procesa tarifiranja i fakturisanja polisa osiguranja u dijelu koji se odnosi na opterećenje ugovaraca osiguranja da plati porez u prvoj rati (broj nalaza ID7c, IV kvartal 2016)
2. Nepostojanje radne instrukcije procesa tarifiranja i fakturisanja polisa osiguranja u dijelu koji se odnosi na činjenicu da se prekid osiguranja i knjigovodstvena evidencija istog vrsti rucnim putem (ID7d, IV kvartal 2016)
3. Proces naknadnog vrednovanja finansijskih instrumenata (potraživanja) se ne primjenjuje u potpunosti sa MRS i zakonskim i podzakonskim aktima regulatora (ID9a, ID9b, IV kvartal 2016)
4. Izvjestajni paket koji se koristi za naplatu potraživanja sadrži nedovoljno informacija koje utiču na kvalitet naplate potraživanja (ID 11, IV kvartal 2016)
5. Nepostojanje jasno definisanih uloga i odgovornosti u procesu naplate svih vidova potraživanja (ID10, IV kvartal 2016)

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE (nastavak)

Utvrđeni nerijeseni nalazi iz 2017 godine:

1. Proces povlacenja vrijednosti prenosne premije na dan izrade Bilansa se vrsi rucnim putem (ID 17b, II kvartal 2017)
2. Proces prikupljanja i obrade podataka prilikom sklapanja ugovora o osiguranju putem banko kanala prodaje i likvidacije steta po istim, se određenim dijelom oslanja na ugovorene obaveze sa poslovnim partnerima (ID 18, II kvartal 2017)
3. Prijem podataka kod zaklj. Ug. o osiguranju od fin.gubitaka nema zadovoljavajuci nivo automatske kontrole, i nisu do kraja definisana dokumenta po mogucim uzrocima koja se moraju prilozi kod pojave osiguranog slucaja (ID 20, III kvartal 2017)
4. Izvjestajni dio modula Steta nije na nivou koji omogucava dovoljnu operativnost odg. lica sa aspekta obima posla koji imaju. Procedura vezana za prijavu i registraciju steta se ne postuje u potpunoj mjeri (ID 22b, III kvartal 2017)
5. Postojanje duplog unosa podataka prilikom izrade polisa kombinovanog osiguranja stana i stvari u njemu uvecava vrijeme obrade pomenutog procesa (ID 23, III kvartal 2017)
6. Pravilnik o postupku za procjenu i likvidaciju steta se u dijelu komunikacije administratora sa procjeniteljima i likvidatorima steta djelimicno primjenjuje. Sistem elektronske arhive u procesu steta ne funkcioniše (ID 25, IV kvartal 2017)

Utvrđeni nerijeseni nalazi iz 2018 godine:

1. Nepostojanje pisane procedure procesa vezanog za prijem zahtjeva i izradu ponuda polisa osiguranja. Tehnicka nedovrsenost aplikativnih formi za izradu ponuda polisa osiguranja (ID 27, I kvartal 2018)
2. Visok stepen azurnosti isplata odstetnih zahtjeva. Proces pracenja isplata odstetnih zahtjeva nije efikasan. Upodobiti interni Pravilnik o postupku za procjenu i likvidaciju steta u skladu sa praksom (ID 28, I kvartal 2018)
3. Rad odgovornih lica u segmentu reosiguranja Društva je otezan usljed nedovrsenosti aplikativnih formi koji bi trebali pratiti isti. Uzrokuje postojanje rizika informacionih tehnologija i operativnog rizika (ID 29, II kvartal 2018)
4. Kontrolom je utvrđena ispravnost kalkulisanja iznosa PDV prilikom obracuna naknada steta, ali i nepostojanje instrukcije vezane za kontrolne mehanizme u vezi ovog segmenta rada. Uslovljava postojanje operativnog i finansijskog rizika (ID 32, IV kvartal 2018).

Utvrđeni nerijeseni nalazi iz 2019 godine

1. Interni Pravilnik se u velikoj mjeri postuje uz odredjena odstupanja kod primjene istog (N4)
2. Procedura isplate steta kod dopunskog osiguranja od hirurskih intervencija i tezih bolesti se ne primjenjuje u potpunosti u dijelu isplata odstetnih zahtjeva kada su prijavljena oba osigurana rizika (N4)
3. Interni pravilnik sadrzi izvjestan broj normi koje se ne postuju. Utvrđeno nepostojanje vaznih kontrolnih mehanizama u postupku vodjenja racuna o polisama koje su u rezimu stroge evidencije (N3)
4. U određenom broju slucajeva konstatovano nepostovanje interne procedure prijema, provjere, knjizenja i placanja racunovodstvene dokumentacije. Izvjestaji u aplikativnom softveru IN2, o stanju, rokovima dospjeca i rocnosti obaveza nisu u operativnoj funkciji zbog tehnicke neispravnosti. Izneseno u nalazu uzrokuje postojanje finansijskog i reputacionog rizika (N3)
5. Primjetan određen broj tehnickih nedostataka prilikom obrade i prenosa podataka u procesu interne korespodencije, ali i korespodencije sa Nacionalnim Biroom Osiguravaca. Konstatovano postojanje operativnog rizika (N3)
6. Ugovor o cuvanju arhivske dokumentacije se ne primjenjuje u dijelu koji se odnosi na izlucivanje registratorskog materijala. Rukovodioci organizacionih jedinica ne posjeduju saznanja o postojanju internog akta Lista kategorija registratorskog materijala sa rokovima cuvanja. Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u dijelu obaveza poslovnog sekretara vezanog za administrativno upravljanjem arhivskom dokumentacijom se ne primjenjuje. Sistem elektronskog arhiviranja je u povoju. Ove cinjenice uzrokuju postojanje operativnog i reputacionog rizika. (N3)
7. Obrada dokumentacije i postupak zakljucivanja ugovora o osiguranju objekata u izgradnji je u skladu sa internim normativnim aktima koji uređuju ovu oblast. Kvalitet i pouzdanost automatske obrade podataka na veoma niskom nivou Uzrokuje postojanje operativnog i reputacionog rizika... (N3)

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE (nastavak)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2016 godine

1. Obratiti se provajderu informacionog sistema da se tehnicki porez na premiju osiguranja „razbije,, na rate, u skladu sa Zakonom o porezu na premije osiguranja(na osnovu nalaza broj ID7c, IV kvartal 2016)
2. Obratiti se provajderu informacionog sistema da se tehnicki omoguci da se prekid osiguranja vrši automatskim putem, kao I povlacenje naloga u Glavnoj Knjizi(na osnovu nalaza broj ID7D, IV kvartal 2016)
3. Razviti metodologiju utvrđivanja dokaza o obezvređenju finansijskih instrumenata i uvesti ga kao redovnu proceduru (na osnovu nalaza broj ID9a, ID9b, IV kvartal 2016)
4. Izraditi izvjestajni paket vezan za naplatu potrazivanja koji ce ispuniti pretpostavke za kvalitetan proces naplate potrazivanja (na osnovu nalaza broj ID 11, IV kvartal 2016)
5. Donijeti Pravilnik o naplati svih vidova potrazivanja na nivou Društva(na osnovu nalaza broj ID10, IV kvartal 2016)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2017 godine

1. Neophodna automatizacija knjigovodstvene evidencije prenosne premije(na osnovu nalaza broj ID17b, II kvartal 2017)
2. Neophodno uvecanje stepena kontrole korespodentskog excel fajla izmedju Društva i finansijskih institucija(na osnovu nalaza broj ID 18, II kvartal 2017)
3. Definisati dokumenta koja dodatno stite Društvo kod pojave osiguranog slucaja, kao i kreirati sistem automatske kontrole u korespodentskoj tabeli sa Ugovaracem osiguranja (na osnovu nalaza broj ID20, III kvartal 2017)
4. Napraviti interni dokument koji taksativno precizira neophodna dokumenta za prijavu odsetnog zahtjeva po svakoj vrsti osiguranja(na osnovu nalaza broj ID22b, III kvartal 2017)
5. Eliminirati rucni unos polisa kombinovanog osiguranja stana i stvari u njemu. Doraditi postojeći izvjestaj specifikacije polisa na nacin da predstavlja Knjigu izdatih polisa(na osnovu nalaza broj ID23, III kvartal 2017)
6. Postovati u potpunosti primjenu Pravilnika o postupku procjene i likvidacije steta. Optimizovati informaciono okruzenje procesa komunikacije izmedju likvidatora, procjenitelja i administratora steta(na osnovu nalaza broj ID25, IV kvartal 2017)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2018 godine

1. Optimizovati nivo kvaliteta aplikativnih formi za unos ponuda polisa osiguranja do nivoa da budu podloga operativnog rada. Formalizovati nepisane radne procedure prilikom prijema zahtjeva, obracuna i izrade ponuda za osiguranjem (na osnovu nalaza broj ID27, I kvartal 2018)
2. Generisati u informacionom sistemu izvjestaj za prikaz stanja obaveza likvidiranih odsetnih zahtjeva koji bi omogucio efikasnije postovanje procedure pracenja isplata istih od strane likvidatora(na osnovu nalaza broj ID28, I kvartal 2018)
3. Izraditi funkcionalnu specifikaciju koja ce omoguciti funkcionalnost formi za obradu procesa reosiguranja i automatizaciju izrade korespodentskih tabela sa reosiguravacima (na osnovu nalaza broj ID 29, II kvartal 2018)
4. Definisati kontrolne mehanizme kao sastavni dio Pravilnika ili kao odvojeni dokument kod obracuna naknada steta u dijelu eventualnog izuzimanja PDV iz naknade steta (na osnovu nalaza broj ID32, IV kvartal 2018)

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE (nastavak)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2019. godine

1. Postovati interni pravilnik u potpunosti, ili ukoliko okolnosti proizvode efikasnija rjesenja izmijeniti isti u onim segmentima u kojima je to opravdano
2. Izvršiti retrospektivnu analizu neisplacenih odstetnih zahtjeva kod dopunskog osiguranja usljed hirurskih intervencija i tezih bolesti u slucajevima kada su prijavljivana oba osigurana rizika kao i uciniti precizno odredjene od strane odgovornih lica u ovim situacijama
3. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - korigovati materijalni dokument koji cirkulise prilikom procesa primopredaje obrazaca polisa koje su u rezimu stroge evidencije izmedju lica
 - 3a. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - korekcija radnog ponasanja sluzbenika koji vodi racuna o obrascima polisa koje su u rezimu stroge evidencije prilikom prijema blanko obrazaca polisa od dobavljacka
 - 3b. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - Dopuna internog Pravilnika stroge evidencije u dijelu koji se odnosi na specifikaciju vrsta osiguranja koje su u ovom rezimu,
 - 3c. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - uvesti obaveznu proceduru utvrdjivanja i informisanja sluzbe prodaje o stanju neiskoriscenih polisa obrazaca stroge evidencije na nivou ucestalosti koji proces zahtijeva
 - 3d. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - uskladiti interni Pravilnik stroge evidencije sa realnom situacijom u dijelu koji se odnosi na povracaj obrazaca polisa stroge evidencije
 - 3e. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - kontaktirati provajdera informacionog Sistema radi otklanjanja situacije da se isti korisnici sa istim vozilima pojavljuju kao aktivni u sistemu aktivni pod vise brojeva polisa
 - 3f. Uvesti specifikovane kontrolne mehanizme u procesu rukovodjenja obrascima koji su u rezimu stroge evidencije i dopuniti interni Pravilnik sa istim. Uskladiti interni pravilnik u segmentima u okviru kojih efikasnost i realnost toka realnog procesa ne odgovara istom - uvesti procedure elektronskog oznacavanja povracenih obrazaca polisa stroge evidencije radi fizicke kontrole dostave istih
4. Striktno postovati internu proceduru u dijelu koji se odnosi na verifikaciju dokumenta u svim njegovim fazama. Dovedi u operativno stanje izvjestaj u aplikativnom softveru koji se odnosi na stanje, dospjece i rocnost obaveza – Dosljedno postovanje procedura koje se odnose na primopredaju i verifikaciju racunovodstvene dokumentacije. Organizovati sastanak sa rukovodiocima orgnizacionih sluzbi na kome bi se ukazalo na znacaj postovanja interne procedure
 - 4a. Striktno postovati internu proceduru u dijelu koji se odnosi na verifikaciju dokumenta u svim njegovim fazama. Dovedi u operativno stanje izvjestaj u aplikativnom softveru koji se odnosi na stanje, dospjece i rocnost obaveza - Stavljenje u operativnu funkciju izvjestaja iz aplikativnog Sistema in2 o stanju, rocnosti i dospelosti obaveza Drustva
5. Definisati tehnicke propuste kod prenosa podataka iz polisa osiguranja od autodgovornosti, u okviru sistema Drustva i korespodencije sa Nacionalnim Biroom Osiguravaca. Identifikovati odgovorne subjekte i dati rok za otklanjanjem istih - Omoguciti da se prilikom zaduzenja blanko polisa istovremeno zaduzuju i aplikativni sistem Nacionalnog Biroa Osiguravaca

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE (nastavak)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2019 godine (nastavak)

- 5a. Definirati tehnicke propuste kod prenosa podataka iz polisa osiguranja od autoodgovornosti, u okviru sistema Društva i korespondencije sa Nacionalnim Biroom Osiguravaca. Identifikovati odgovorne subjekte i dati rok za otklanjanjem istih – omogućiti da se u potpunosti uklone greske prilikom „presipanja“, podataka iz aplikacije Kod Kom u aplikaciju IN2 koju Društvo koristi
6. Primjeniti segment Ugovora o cuvanju arhivske dokumentacije u dijelu postovanja procedure izlucivanja dokumentacije. Uputiti rukovodioca organizacionih jedinica na postojanje internog akta koji definise kategorije registratorskih jedinica i njihove rokove cuvanja. Uputiti poslovnog sekretara na segment obaveza definisan Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta a odnosi se na obaveze u vezi arhivske dokumentacije - Predlaze se mjera po kojoj bi svaki od rukovodioca organizacionih jedinica iz svog domena odgovornosti utvrdio da li je neophodno izvršiti redefinisane i prekompoziciju kako vrsta registratorske grade, tako i rokova cuvanja specificovane gradje definisane internim normativnim aktom. Ukoliko bi to bilo neophodno, predlaze se mjera da se to i ucini. Nakon sto bi svaka od organizacionih jedinica azurirala rokove izlucivanja arhivske gradje koja joj pripada, pristupilo bi se dopuni internog normativnog akta.
- 6a. Primjeniti segment Ugovora o cuvanju arhivske dokumentacije u dijelu postovanja procedure izlucivanja dokumentacije. Uputiti rukovodioca organizacionih jedinica na postojanje internog akta koji definise kategorije registratorskih jedinica i njihove rokove cuvanja. Uputiti poslovnog sekretara na segment obaveza definisan Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta a odnosi se na obaveze u vezi arhivske dokumentacije- -Predlaze se mjera po kojoj bi nakon zavrsetka azuriranja internog normativnog akta, isti poslao pravnom licu Knjaz doo kao osnov po kojem bi pravno lice Knjaz izvršilo selekciju one arhivske gradje koja sa aspekta rokova izlucivanja zadovoljava uslov da bude izlucena.
- 6b. Primjeniti segment Ugovora o cuvanju arhivske dokumentacije u dijelu postovanja procedure izlucivanja dokumentacije. Uputiti rukovodioca organizacionih jedinica na postojanje internog akta koji definise kategorije registratorskih jedinica i njihove rokove cuvanja. Uputiti poslovnog sekretara na segment obaveza definisan Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta a odnosi se na obaveze u vezi arhivske dokumentacije- -Predlaze se mjera po kojoj bi Uprava preduzeca upoznala poslovnog sekretara o neophodnosti postovanja odredaba definisanih u Pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta, a koji se odnosi na administrativno upravljanje arhivskom gradjom Društva
- 6c. Primjeniti segment Ugovora o cuvanju arhivske dokumentacije u dijelu postovanja procedure izlucivanja dokumentacije. Uputiti rukovodioca organizacionih jedinica na postojanje internog akta koji definise kategorije registratorskih jedinica i njihove rokove cuvanja. Uputiti poslovnog sekretara na segment obaveza definisan Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta a odnosi se na obaveze u vezi arhivske dokumentacije- - Predlaze se mjera da se proces uvodjenja elektronske arhive ne zaustavi na elektronskoj arhivi polisa osiguranja od autooodgovornosti. Ovo konkretno znaci da kao prvi korak u procesu uvodjenja elektronske arhive na nivou Društva bude izrada dokumenta od strane svake od organizacionih jedinica u okviru koje bi bili specificovani procesi i podprocesu tih organizacionih jedinica. Zatim bi se identifikovalo eventualno postojanje dokumenata koje Društvo generise i prima u okviru tog procesa odnosno podprocesu. Ovaj dokument bi u narednoj fazi posluzio isporuciocu aplikativnog softvera elektronske arhive da kastomizuje softverski alat prema dokumentu izradjenom od strane rukovodilaca organizacionih jedinica
7. Tabelu procentualnih iznosa godisnje premije u odnosu na vrijeme trajanja osiguranja, koja se nalazi kod Tarife za osiguranje od pozara, unijeti da bude sastavni dio Tarifa svih imovinskih osiguranja. Optimizovati informaticko okruzenje procesa izrade ponuda i polisa osiguranja objekata u izgradnji- Tabelu pripadajucih procentualnih iznosa godisnje premije osiguranja importovati u sva dokumenta kojima se pripisuju tarife imovinskih osiguranja
- 7a. Tabelu procentualnih iznosa godisnje premije u odnosu na vrijeme trajanja osiguranja, koja se nalazi kod Tarife za osiguranje od pozara, unijeti da bude sastavni dio Tarifa svih imovinskih osiguranja. Optimizovati informaticko okruzenje procesa izrade ponuda i polisa osiguranja objekata u izgradnji- izraditi funkcionalnu specificaciju a potom primijeniti istu u procesu optimizacije procesa kod unosa i izvjestavanja osiguranja objekata u izgradnji

33. NALAZI INTERNE REVIZIJE (nastavak)

Utvrđene nerijesene mjere iz 2020. godine

1. Postovati segment internog Pravilnika o nabavci roba i usluga u dijelu obavještavanja Uprave Društva o dostavljenim ponudama potencijalnih dobavljača. Unijeti u Pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta zadatke i odgovornosti zaposlenog koje trenutno obavlja ulogu lica zaduženog za nabavku roba i usluga. Napraviti ugovor o poslovnoj saradnji sa pravnom lice Voli doo Podgorica oko nabavke higijenskog materijala (ID 55,56,57 I kvartal 2020)
2. Donijeti interni normativni akt koji se odnosi na proces procjena i naplate potraživanja po osnovu premije osiguranja. Uticati na povećanje stepena fokusa odgovornih lica koji se bave ovim referatima. Povećati stepen sinhronizacije službi FRIK-a sa službom prodaje kao nosiocem referata za procjena i naplatu potraživanja (ID 58,59,60,61 II kvartal 2020)
3. Pozvati provajdera aplikativne forme za obradu i unos polisa zdravstvenog osiguranja stranim državljanima da omogući pouzdanost obracuna premije osiguranja (ID62, II kvartal 2020)
4. Uskladiti Pravilnik o sprovođenju regresnog postupka u onim djelovima u kojima se ne poklapa sa realnim procesom. Optimizovati i automatizovati sistem evidencije i procjena baze podataka regresnih potraživanja u smislu integrisanja iste sa postojećim informacionim sistemom Društva (ID63,64,65 III kvartal 2020)
5. Obratiti se postojećem ili alternativnom provajderu informacionog sistema u cilju automatizacije izrade polisa osiguranja od opšte odgovornosti (ID 66, III kvartal 2020)
6. Razjasniti sustinu troškova evidentiranih na ulaznim fakturama na one koji predstavljaju troškove reprezentacije u odnosu na one koji predstavljaju (ID 67, IV kvartal 2020)

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uticaj COVID-19 pandemije se nastavlja. Neizvjesno je trajanje pandemije i razmjere uticaja na ekonomiju. Društvo aktivno prati razvoj događaja i procjenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Društvo nije identifikovalo značajne događaje koji bi zahtijevali korekcije priloženih finansijskih izvještaja (korektivni događaji).

U Podgorici,
03. mart 2021. godine

Ivan Lero
Izvršni direktor

Maja Bešović
Rukovodilac službe finansija, računovodstva i kontrolinga

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

ZA 2020.GODINU

Sadržaj:

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	3
1.1.	Osnovni podaci.....	3
1.2.	Osnovni identifikacioni podaci.....	3
1.3.	Zaposleni	4
1.4.	Poslovne aktivnosti društva.....	5
1.5.	Tržište osiguranja u Crnoj Gori.....	6
2.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA.....	7
2.1.	Analiza strukture aktive i pasive	7
2.2.	Prihodi i rashodi	11
2.3.	Analiza finansijskog položaja i rezultata.....	19
2.4.	Organi Društva	21
2.4.1.	SKUPŠTINA AKCIONARA DRUŠTVA	21
2.4.2.	ODBOR DIREKTORA	22
3.	INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE OKOLINE	23
4.	PLANIRANI RAZVOJ ZA 2020.GODINU	23
5.	ANALIZA BONITETA - Z-SCORE.....	23
6.	ZAVISNA PRAVNA LICA	25
7.	PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA.....	26
8.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA.....	28
9.	CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	29
10.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	30
11.	CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	33

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

1.1. Osnovni podaci

Osiguravajuće društvo „GRAWE neživotno osiguranje“ A.D, Podgorica (u daljem tekstu Društvo), je osnovano 27. januara 1993. godine pod nazivom Agroosiguranje AD, Podgorica, nakon transformacije Društva za uzajamno osiguranje „Agroosiguranje“, Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 15. februara 1993. godine Rješenjem Fi. 485/93. Savezno ministarstvo za finansije izdalo je Društvu dozvolu za rad 30. juna 1997. godine

Društvo je promijenilo naziv iz Agroosiguranje AD u Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica 7. avgusta 2000. godine, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici Rješenjem broj Fi. 1475/00.

Društvo je promijenilo naziv iz Osiguravajuće društvo “Swiss osiguranje” AD, u Osiguravajuće društvo „GRAWE neživotno osiguranje“ AD, Podgorica 22. januara 2021. godine, što je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici Rješenjem broj 4-0000110/068.

Agencija za nadzor osiguranja je dala saglasnost o promjeni naziva „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica u „GRAWE neživotno osiguranje“ AD Podgorica, Rješenjem broj 03-926/2-20 od 14.01.2021.godine.

Društvo je usaglasilo svoju organizaciju sa Zakonom o privrednim društvima i upisano u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici 18. jula 2002. godine pod registracionim brojem 4-0000110/001.

1.2. Osnovni identifikacioni podaci

GRAWE neživotno osiguranje A.D. sa sjedištem u Podgorici, ul. Josipa Broza Tita 23 A, upisano je u registar Privrednog suda u Podgorici pod brojem subjekta 4-0000110/49 te PIB-om: 02096064.

Agencija za nadzor osiguranja je izdala dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja GRAWE neživotnom osiguranju a.d., broj 896-2/08 od 23.01.2009. godine.

Predmet poslovanja Društva su poslovi osiguranja pod kojima se podrazumijeva sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnim osiguranjima, i to:

- 1) Osiguranje od posljedica nezgode;
- 2) Dobrovoljno zdravstveno osiguranje;

- 3) Osiguranje motornih vozila;
- 4) Osiguranje šinskih vozila;
- 5) Osiguranje vazduhoplova;
- 6) Osiguranje plovnih objekata;
- 7) Osiguranje robe u prevozu;
- 8) Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti;
- 9) Ostala osiguranja imovine;
- 10) Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila;
- 11) Osig. od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova;
- 12) Osig. od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata;
- 13) Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu;
- 14) Osiguranje kredita;
- 15) Osiguranje jemstva;
- 16) Osiguranje finansijskih gubitaka,
- 17) Osiguranje troškova pravne zaštite;
- 18) Osiguranje pomoći na putovanju;
- 19) Druge vrste neživotnih osiguranja.

1.3. Zaposleni

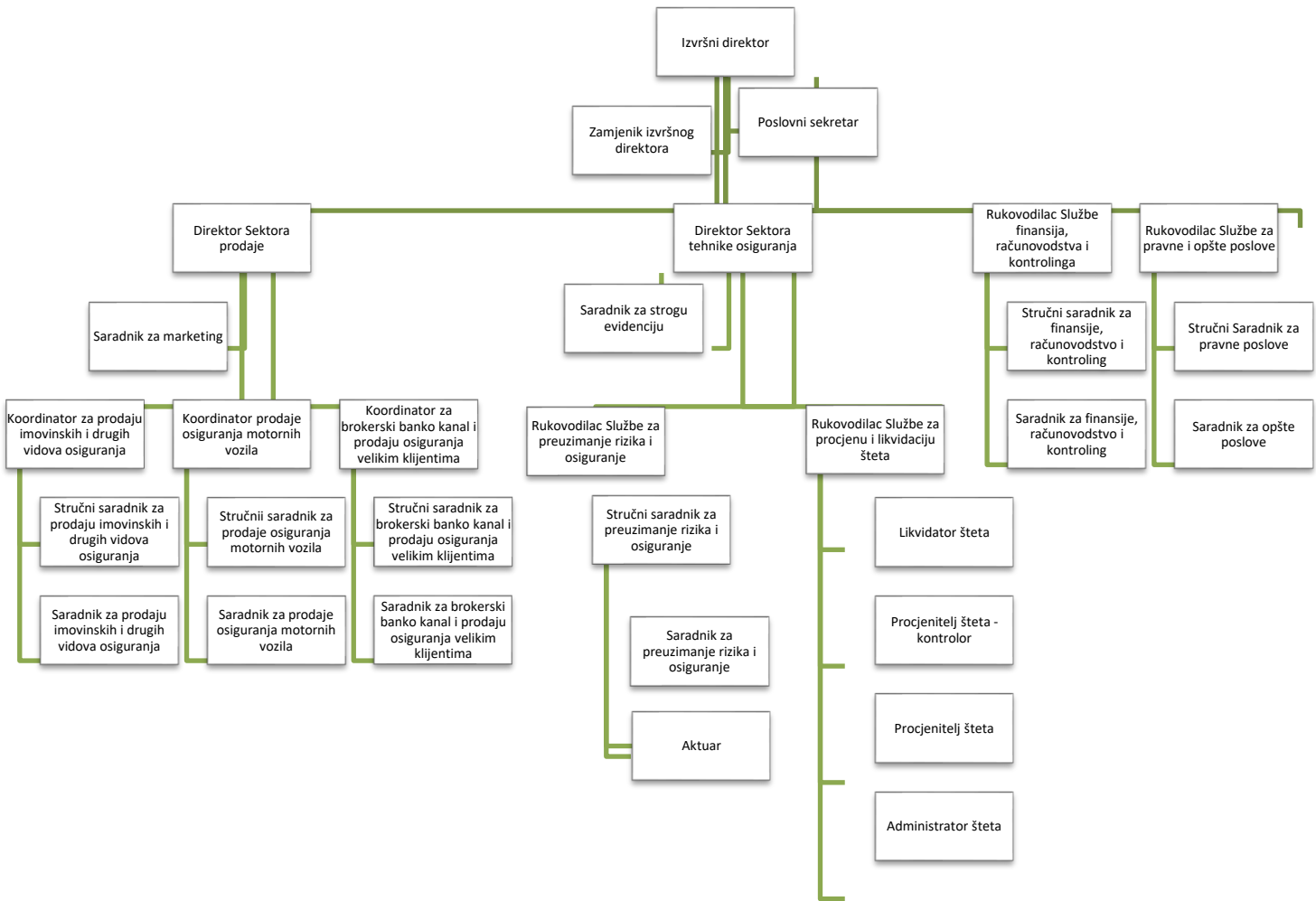
GRAWE neživotno osiguranje pruža svojim klijentima kvalitetne savjete i odličnu uslugu za kompletnu ponudu svojih proizvoda. Iz tog razloga, upravo su zaposleni u Društvu od najvećeg značaja za uspjeh preduzeća i negovo adekvatno pozicioniranje na tržištu.

Na dan 31.12.2020 godine Društvo je imalo 120 zaposlenog što je za 6 više nego u istom periodu prošle godine. Od 120 zaposlenih 84-oro imaju zaključen ugovor o dopunskom radu što je za 10 više nego u istom period prošle godine.

Organizacija i sistematizacija Društva je uređena u skladu sa djelatnošću i potrebama poslovanja Društva i povećanim zahtjevima organizacije rada, na način kojim se obezbjeđuje efikasno i kvalitetno obavljanje svih poslova i djelatnosti Društva.

S druge strane, Društvo je u obavezi da preduzima mjere koje će doprinosti tehnološkim, ekonomskim i organizacionim unapređenjima Društva.

ORGANIZACIONA ŠEMA

1.4. Poslovne aktivnosti društva

U toku 2020. godine, Društvo je fokus stavilo na ostvarivanje sledećih ciljeva:

- Povećanje efikasnosti u dijelu upravljanja troškovima poslovanja po svim segmentima: uprava, pribava, troškovi uviđaja i procjene i drugi troškovi sa ciljem njihovog smanjenja,
- Unapređenje sistema internih kontrola, korporativno upravljanje, transparentnost poslovanja.

Redovno se analiziraju i unapređuju opšta akta i akta poslovne politike Društva. Na iste je u toku godine ovlašćeni aktuar Dr Jelena Kočović, dala pozitivno mišljenje.

Interna revizija sprovodi stalnu i sveobuhvatnu kontrolu svih aktivnosti iz poslovanja Društva.

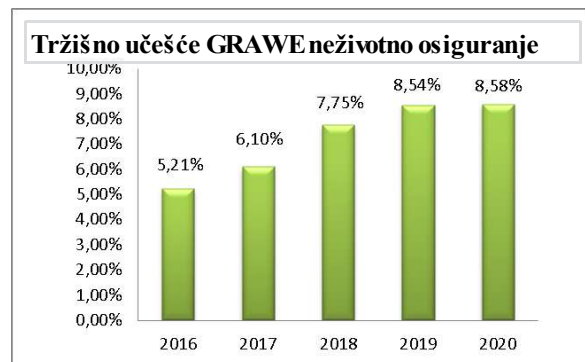
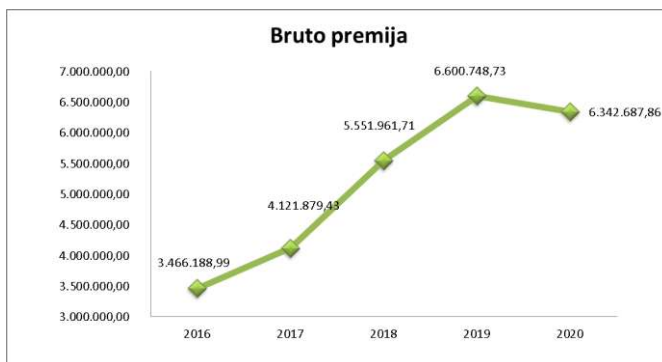
1.5. Tržište osiguranja u Crnoj Gori

Na crnogorskom tržištu trenutno posluje 9 društava za osiguranje. Poslovima neživotnih osiguranja bavi se pet društava. Ukupna obračunata bruto premija neživotnog osiguranja za period 01. januar – 31. decembar 2020. godine iznosila je cca 74mil. €, što predstavlja pad od 4,74% u odnosu na prethodnu godinu.

Imajući u vidu otežane okolnosti poslovanja tokom COVID krize, te činjenicu da je visina premije u odnosu na 2019. godinu, koja je bila rekordna godina za sektor osiguranja, neznatno manja, može se zaključiti da je tržište ostvarilo dobre rezultate.

DRUŠTVO ZA OSIGURANJE	Brutopremija		Index	Udio	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Lovcen osiguranje	33.113.852	31.963.960	96,53	42,65%	43,22%
Sava osiguranje	13.758.703	12.837.141	93,30	17,72%	17,36%
GRAWE neživotno osiguranje	6.600.749	6.342.688	95,62	8,54%	8,58%
Generali osiguranje Montenegro	11.819.203	11.737.139	95,37	15,85%	15,87%
Uniqa nezivotno osiguranje	11.819.203	11.069.595	93,66	15,22%	14,97%
Ukupno	77.632.515	73.950.523	95,26	100,00%	100,00%

Naredni grafikoni pokazuju kretanje bruto premije i tržišnog učešća Društva od 2016. do 2020.godine.:

Crnogorsko tržište osiguranja podliježe redovnim kontrolama regulatornog organa, Agencije za nadzor osiguranja. Između ostalog, predmet njihovih kontrola je i usklađenost načina rada društava za osiguranje sa pravnom regulativom kojom se uređuju poslovi osiguravajućih društava u Crnoj Gori.

Prethodnu godinu karakterišu učestalije posredne i neposredne kontrole Agencije za nadzor organa, te je tako i GRAWE neživotno osiguranje bilo predmet iste.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

2.1. Analiza strukture aktive i pasive

2.1.1 Struktura aktive

POZICIJA	I z n o s	
	31.12.2020	31.12.2019
1. Nematerijalna imovina	34.017	33.785
2. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	819.763	1.052.592
3. Dugoročna finansijska ulaganja	5.415.917	4.184.053
4. Kratkoročna finansijska ulaganja	1.719.380	1.834.326
5. Kratkoročna sredstva	1.667.226	1.683.333
6. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	416.232	358.063
7. Aktivna vremenska razgraničenja	815.020	982.844
8. Odložena poreska sredstva	-	3.511
UKUPNA AKTIVA	10.887.555	10.132.507

Građevinski objekti Društva dijele se prema namjeni na poslovne nekretnine (za obavljanje sopstvene djelatnosti) i investicione nekretnine (dugoročna fin.ulaganja).

Građevinski objekti se evidentiraju po tržišnoj vrijednosti dobijenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenjivača i u skladu sa MRS 16 i 40. Nezavisna procjena građevinskih objekata izvršena je od strane ovlaštenog procjenitelja (Svetlana Kažić) na dan 28. decembar 2020. godine, metodom tržišne vrijednosti.

Obrtna sredstva na dan 31.12.2020. godine iznose 3.802.838€ i manja su u odnosu na prošlogodišnja za 1,88%. U strukturi obrtne imovine najviše su zastupljena kratkoročna finansijska ulaganja od 1.719.380€ koja su za 6,27% manja u poređenju sa prošlom godinom. Kratkoročna sredstva od 1.667.226€, su manja u odnosu 2019.godinu za 0,96%, dok se udio reosiguravača u tehničkim rezervama povećao za 16,25% u odnosu na 31.12.2019.godine.

2.1.2 Struktura pasive (izvori sredstava)

KAPITAL

POZICIJA	Iznos	
	31.12.2020	31.12.2019
1. Osnovni kapital	3.000.003	3.000.003
2. Rezerve	1.008.993	675.640
3. Rezervisanja	5.374.839	4.825.886
4. Kratkoročne obaveze	1.344.103	1.285.215
5. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	71.522	270.265
6. Pasivna vremenska razgranicenja	88.095	75.498
UKUPNA PASIVA	10.887.555	10.132.507

Društvo je dužno osigurati stalno raspolaganje odgovarajućim kapitalom u skladu sa obimom i vrstom poslova osiguranja koje obavlja.

U skladu sa zakonskim odredbama visinu kapitala i garantnog kapitala Društvo izračunava tromjesečno sa stanjem na poslednji dan tekućeg obračunskog perioda. Društvo ispunjava sve uslove kapitalne adekvatnosti:

- Kapital Društva veći je od margine solventnosti za 1.391.626€
- Garantni kapital je veći od iznosa akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju za 641.626€
- Garantni kapital je veći od 1/3 margine solventnosti za 2.891.626€

Na dan 31.12.2020. godine Društvo ispunjava sve uslove kapitalne adekvatnosti i ima kapital u iznosu od 3.000.003€, raspoređen na 562.317 akcije nominalne vrijednosti 5,34€.

Sve akcije su obične i svaka daje pravo na 1 (jedan) glas na Skupštini Društva.

Sve akcije su uplaćene u cjelosti, slobodno su prenosive i vode se u sistemu Centralno Klirinškog Depozitarnog Društva.

Ukupni kapital Društva iznosi 4.008.996€ i porastao je za 9,07% u odnosu na 2019. godinu. U strukturi pasive kapital učestvuje sa 36,82%.

Navedeno upućuje da je u odnosu na trenutni nivo poslovne aktivnosti, Kapital na dovoljnom nivou i da Društvo nema ograničenja u ovoj kategoriji u odnosu na mogućnosti daljeg poslovnog rasta.

UKUPAN KAPITAL	2020	2019	Index
			2020/2019
1. Osnovni kapital – akcijski	3.000.003	3.000.003	100,00
2. Rezerve iz dobiti	39	39	100,00
3. Revalorizacione rezerve	-	-	#DIV/0!
4. Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)	1.008.954	675.601	149,34
	4.008.996	3.675.644	109,07

TEHNIČKE REZERVE

U skladu sa Zakonom o osiguranju formirane su tehničke rezerve Društva, koje na dan 31.12.2020. godine iznose 5.374.839€ i veće su nego u istom periodu prošle godine za 11,38%.

U tehničkoj rezervi u kontinuitetu najveće učešće ima prenosna premija 59,53%. Društvo je sprovedelo test adekvatnosti prenosne premije (LAT), po vrstama osiguranja na datum 31.12.2020. godine. Sprovedeni test adekvatnosti prenosne premije (LAT), ukazao je na potrebu formiranja rezerve za neistekle rizike u iznosu od 76.718€, što je za 142,07% veće u odnosu na 31.12.2019.godine (promjena: 45.026€). U posmatranom periodu u tehničkim rezervama učešće od 39,04% bilježe rezervisane štete i njihov iznos je veći za 26,68%, u odnosu na 2019-tu godinu, dok je iznos prenosnih premija veći za 1,98%.

TEHNIČKA REZERVA	2020		2019		Index
	Iznos	%	Iznos	%	2020/2019
Prenosne premije	3.199.781	59,53%	3.137.751	65,02%	101,98
Rezervisane štete	2.098.340	39,04%	1.656.442	34,32%	126,68
Rezerve za neistekle rizike	76.718	1,43%	31.693	0,66%	242,07
Ukupno	5.374.839	100,00%	4.825.886	100,00%	111,38

2.1.3 Prihodi od deponovanja i ulaganja sredstava tehničke rezerve

Društvo u skladu sa zakonskom regulativom i aktima poslovne politike, plasira sredstva tehničke rezerve, sa ciljem ostvarivanja što boljih prinosa, većom disperzijom rizika, obezbjeđujući sigurnost i raspoloživost sredstava za izmirivanje svih očekivanih i neočekivanih obaveza. Prihodi od deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi veći su za 22,46% odnosu na prethodnu godinu.

DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVU

Formirana sredstva tehničke rezerve na dan 31.12.2020. godine Društvo je u potpunosti plasiralo u oblike ulaganja predviđene zakonskim i podzakonskim aktima.

Društvo je u toku 2020. godine održavalo već uložena sredstva i ulagalo nova slobodna sredstva u raspoložive finansijske instrumente, poštujući prije svega načela sigurnosti ulaganja, tržišnosti, isplativosti i likvidnosti. Društvo je u toku 2020. godine uvećalo ulaganje u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore za 75,59%.

	2020		2019		Index
TEHIČKA REZERVA	5.374.839		4.825.886		2020/2019
Ulaganje u akcije	25.228	0,47%	59.918	1,24%	42,10
Ulaganje u obveznice	4.130.743	76,85%	2.352.505	48,75%	175,59
Depoziti kod banaka	1.410.000	26,23%	2.063.055	42,75%	68,35
Poslovni račun	261.879	4,87%	117.382	2,43%	223,10
Udio reosiguravača u tehničkoj rezervi	416.232	7,74%	358.063	7,42%	116,25
Nekretnine	197.020	3,67%	251.250	5,21%	78,42
Ukupno uloženo	6.441.103	119,84%	5.202.174	107,80%	123,82

Ukupna ulaganja u akcije su niža za 57,90% u odnosu na prethodnu godinu a na pad ove vrste ulaganja uticala je cijena akcije na tržištu i umanjeње veјjednosti akcija PG Brokera. Nekretnine su manje u odnosu na isti period prošle godine jer je Društvo izvršilo procjenu procjenu poslovnog prostora (Ul. Novaka Miloševa 6/II) namijenjenog za prodaju (investicijska nekretnina.)

Pokrivenost tehničkih rezervi sa 119,84% propisanim oblicima aktive ukazuje da GRAWE neživotno osiguranje ima pouzdanu materijalnu osnovu poštovanja osnovnih interesa klijenata.

KRA TKOROČNE I DUGOROČNE OBA VEZE

Dugoročne obaveze iznose 71.522€ i odnose se na: obaveze po osnovu finansijskog lizinga (21.232€); obavezu prema Komercijalnoj banci AD po Ugovoru o kreditu za tekuću likvidnost (44.531€) i obavezu za odloženi porez (5.760€), dok su kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2020.godine 1.344.103€, i u odnosu na potraživanja su manja za 4,12%:

Kratkorocne i dugorocne obaveze	2020	2019	Index
			2020/2019
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	-	-	-
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	485.129	449.191	108,00
Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta	1.624	1.624	100,00
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	102.160	103.216	98,98
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	583.132	575.996	101,24
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	38.373	41.969	91,43
Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	133.685	113.218	118,08
Dugorocne druge finansijske obaveze	71.522	270.265	26,46
UKUPNO	1.415.625	1.555.480	91,01

Društvo sve svoje obaveze po svim osnovama, isplaćuje uredno, po dospijeću i bez kašnjenja.

2.2. Prihodi i rashodi

2.2.1 Prihodi

OBRAČUNATA PREMIJA

U poslovnoj 2020.godini ukupna bruto premija osiguranja ostvarena je u iznosu od 6.342.688€ što je za 3,91% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće učešće u bruto premiji imaju sledeće vrste osiguranja: Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila (65,74%) i Osiguranje od posledica nesrećnog slučaja (13,90%)

U odnosu na 2019. godinu bruto premija je niža kod sledećih vrsta osiguranje: *Osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja* (-20,32%), *Osiguranje motornih vozila* (-6,4%), *Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti* (-0,84%), *Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila* (-1,37%), *Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata* (-46,46%) i *Osiguranje različitih finansijskih gubitaka* (-9,58%).

Najveći pad je ostvaren linijama biznisa koje su najviše zavisne od turističke sezone, među kojima Granično osiguranje (u okviru Osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila) i osiguranje hotelskih gostiju (u okviru Osiguranja lica od posledica nesrećnog slučaja) imaju najveći materijalni značaj.

Prikaz obračunate premije po vrstama osiguranja:

Vrsta osiguranja	Bruto premija		Index		
	2020	%	2019	%	2020/2019
*Osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja	881.931	13,90%	1.106.882	16,77%	79,68
*Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	200.735	3,16%	174.820	2,65%	114,82
*Osiguranje motornih vozila	499.225	7,87%	533.355	8,08%	93,60
*Osiguranje robe u prevozu	16.330	0,26%	13.694	0,21%	119,25
*Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	278.328	4,39%	280.684	4,25%	99,16
*Ostala osiguranje imovine	188.254	2,97%	160.014	2,42%	117,65
*Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.169.823	65,74%	4.227.842	64,05%	98,63
*Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	2.353	0,04%	4.395	0,07%	53,54
*Ostala osiguranja od odgovornosti	22.723	0,36%	21.086	0,32%	107,76
*Osiguranje različitih finansijskih gubitaka	31.044	0,49%	34.335	0,52%	90,42
*Osiguranje pomoci na putu	51.941	0,82%	43.642	0,66%	119,02
Ukupno	6.342.688	100,00%	6.600.749	100,00%	96,09

Ukupna premija osiguranja za 2020. godinu u iznosu od 6.342.688€ raspoređena je i skladu sa zakonskom regulativom i aktima poslovne politike i to:

• Tehnička premija (za isplatu šteta):	4.770.386€	75,21%
• Preventiva (za prev.i represivne mjere):	76.063€	1,20%
• Režijski dodatak (za pokriće TSO):	1.496.239€	23,59%

FIZIČKI OBIM OSIGURANJA

Najveći broj ugovora o osiguranju zaključen je u sledećim vrstama osiguranja: Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila, Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja, Dobrovoljno zdravstveno osiguranje i Osiguranje motornih vozila.

Najveći pad u fizičkom obimu osiguranja zabilježilo je *Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila* od 23% i *Osiguranje pomoći na putu* od 73%.

Vrsta osiguranja	2020.	2019.	2020-2019	2020/2019
	broj osiguranja	broj osiguranja	razlika	Indeks
*Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	1.201	1.202	(1)	100
*Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.368	1.835	(467)	75
*Osiguranje motornih vozila	1.228	1.261	(33)	97
*Osiguranje robe u prevozu	4	3	1	133
*Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	513	499	14	103
*Ostala osiguranje imovine	462	431	31	107
*Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	33.670	43.598	(9.928)	77
*Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	35	79	(44)	44
*Ostala osiguranja od odgovornosti	91	83	8	110
*Osiguranje različitih finansijskih gubitaka	1	10	(9)	10
*Osiguranje pomoći na putu	682	2.525	(1.843)	27
Ukupno	39.255	51.526	(12.271)	76

Ukupni prihodi Društva veći su za 2,89% u odnosu na 2019-tu godinu, pri čemu su prihodi od premije zabilježili rast od 2,07%.

UKUPNI PRIHODI	2020	2019	2020/2019
I POSLOVNI (FUNKCIONALNI) PRIHODI	5.806.920	5.674.562	102,33
1. Prihodi od premija osiguranja i saosiguranja	5.535.222	5.422.806	102,07
2. Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja	271.698	251.757	107,92
II FINANSIJSKI PRIHODI	162.852	127.290	127,94
1. Prihodi od deponovanja i ulaganja (investiranja) sredstava TR	149.941	122.443	122,46
2. Prihodi od deponovanja i ulaganja (investiranja)	12.912	4.847	266,40
UKUPNO	5.969.773	5.801.852	102,89

Prenosna premija je dio tehničke rezerve Društva koja se obračunava na bruto premiju po svakoj vrsti osiguranja, u skladu sa normativnim aktima Društva (Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija; Procedura provjere ispravnosti obračuna prenosne premije) i zakonskim propisima, uključujući primljenu prenosnu premiju iz saosiguranja.

Ukupna promjena prenosne premije na dan 31.12.2020. godine iznosi 60.030€, dok je na kraju 2019-te isti ovaj parametar iznosio 530.017€, procentalno učešće prenosne premije u ukupnoj premiji se povećalo u odnosu na prošlogodišnje učešće i to za 2,91 procentna poena, te sada iznosi 50,45% (2019.godine – 47,54%).

	2020	2019
Obracunata bruto premija	6.342.688	6.600.749
Prenosna premija	3.199.781	3.137.751
Ucesce PP/BP	50,45%	47,54%
Promjena prenosne premije	(62.030)	(530.017)

Raspodjela prenosne premije izvršena je u skladu sa normativnim aktima Društva i zakonskom regulativom.

2.2.2 Rashodi

RIJEŠENE ŠTETE

U periodu 01.01.2020. – 31.12.2020. godine ukupno riješene štete iznose 2.262.014 €, što je za 2,19% manje nego u istom periodu prošle godine. Štete saosiguranja iznose 0,00 €. Troškovi procjene i likvidacije šteta se iskazuju posebno, i iznose 207.417€.

Vrsta osiguranja

	2020		2019		Index 2020/2019	
	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj
*Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	565.008	905	487.596	779	115,88	116,17
*Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	101.380	249	133.290	307	76,06	81,11
*Osiguranje motornih vozila	315.894	231	246.131	221	128,34	104,52
*Osiguranje robe u prevozu	5.163	1	2.149	1	240,25	100,00
*Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	25.656	19	29.248	35	87,72	54,29
*Ostala osiguranje imovine	14.400	49	47.514	78	30,31	62,82
*Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.211.400	1.369	1.352.189	1.486	89,59	92,13
*Ostala osiguranja od odgovornosti	320	2	557	1	57,48	200,00
*Osiguranje pomoci na putu	22.795	330	13.961	111	163,27	297,30
Ukupno	2.262.014	3.155	2.312.635	3.019	97,81	104,50

ISPLAĆENE ŠTETE

Ažurnost u isplati šteta na 31.12.2020. godine iznosi 100%. Prosečan vremenski rok isplate šteta u periodu od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine analiziran je na ukupnom nivou posmatrano od datuma likvidacije do datuma isplate štete i iznosi 2,01 dan.

Stepen ažurnosti rešavanja i isplate šteta – ukupno

Sifra	Vrsta osiguranja	Broj prenesenih šteta	Broj prijavljenih šteta	Broj šteta u obradi	Broj isplacenih	Broj likvidiranih šteta	Broj odbijenih šteta	Stepen ažurnosti rešavanja šteta	Stepen ažurnosti isplate šteta
	1	2	3	4=2+3	5	6	7	8=(5+6+7)/4	9=5/(5+6)
1	Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	24	931	955	747	0	158	94,76%	100,00%
2	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	3	251	254	205	0	44	98,03%	100,00%
3	Osiguranje motornih vozila	2	236	238	217	0	14	99,10%	100,00%
7	Osiguranje robe u prevozu	1	0	1	1	0	0	50,00%	100,00%
8	Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	0	20	20	19	0	0	100,00%	100,00%
9	Ostala osiguranje imovine	0	49	49	43	0	6	100,00%	100,00%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	54	1404	1458	1242	0	127	96,49%	100,00%
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	0	3	3	1	0	1	100,00%	100,00%
18	Osiguranje pomoci na putu	0	330	330	328	0	2	100,00%	100,00%
	UKUPNO	52	84	3224	3308	2803	0	95,37%	100,00%

REZERVISANE ŠTETE

Rezervisanje šteta, za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete, izvršeno je na osnovu aktuelnog "Pravilnika o bližim kriterijumima I načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete". Na dan 31.12.2020. godine Društvo je izvršilo rezervaciju šteta po svim vrstama osiguranja u skladu sa zakonskim propisima i aktima poslovne politike Društva.

a) Nastale prijavljene štete

Na kraju obračunskog perioda rezervisano je 154 prijavljenih šteta (jedna šteta iz saosiguranja). Od tog iznosa 81 šteta je u sporu i rezervisane su u ukupnom iznosu od 475.000€

Ukupan iznos rezervisanih nastalih prijavljenih, a do kraja obračunskog perioda neriješenih šteta na dan 31.12.2020. godine iznosi 621.515€, bez iznosa rezervacije troškova. Rezervacija troškova

nastalih prijavljenih šteta iznosi 56.541€, te ukupan iznos rezervisanih nastalih prijavljenih a do kraja obračunskog perioda neriješenih šteta na dan 31.12.2020. godine iznosi 678.055€.

U odnosu na prethodnu godinu rezervisane prijavljene štete (bez troškova) bilježe rast za 37,2%.

a) Nastale neprijavljene štete

Za nastale neprijavljene štete, za sve vrste osiguranja osim osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja - nezgode i osiguranja vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima - autoodgovornost, obračunate su rezervacije u iznosu od 199.022€. Za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja - nezgode, metodom Chain ladder, obračunate su rezervacije u iznosu od 350.134€, a za osiguranje autoodgovornosti 748.707€. Na taj način ukupne rezervacije za nastale neprijavljene štete iznose 1.297.863€. Ovi iznosi rezervisanih šteta iskazani su bez troškova u vezi sa rješavanjem i isplatom tih šteta.

Rezervacija troškova nastalih neprijavljenih šteta iznosi 122.423€, te ukupan iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih a do kraja obračunskog perioda neriješenih šteta na dan 31.12.2020. godine iznosi 1.420.285€.

U odnosu na prethodnu godinu rezervisane neprijavljene štete (bez troškova) bilježe rast za 21,53%.

Rezervacija za štete po reosiguranim rizicima iznosi 73.226€.

Po aktivnom poslu saosiguranja rezervisano je jedna šteta u iznosu 1€.

Rezervisane štete u redovnom postupku učestvuju sa 47,06% u ukupnom broju rezervisanih šteta i 23,57% u iznosu za ukupne rezervisane štete.

Rezervisane štete za nastale prijavljene štete:

Vrsta osiguranja	2020		2019		Index	
	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
					2020/2019	
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	50	94.200	24	48.210	208,3	195,4
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	5	3.025	3	1.500	166,7	201,7
Osiguranje motornih vozila	7	39.900	2	15.452	350	258,2
Osiguranje robe u prevozu			1	5.750		
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	1	25.000				
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	89	458.764	54	381.984	164,8	120,1
Ostala osiguranja od odgovornosti	2	626	1	1	200	62600
Ukupno	154	621.515	85	452.897	181,2	137,2

EFIKASNOST REŠAVANJA ŠTETA

U toku 2020. godine u obradi je bilo 3.308 zahtjeva za naknadu štete, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine više za 6,61%. Riješeno je 3.155 predmeta, odnosno 95% ukupno prijavljenih šteta.

Pregled efikasnosti u rješavanju šteta:

OPIS	2020	2019	Index 2020/2019
I REZERVISANE STETE			
Broj rezervisanih šteta na pocetku perioda	84	52	161,54
Broj riješenih šteta od rezervisanih šteta	63	38	165,79
Broj odbijenih šteta	11	12	91,67
Broj placenih šteta	52	26	200,00
Broj neplacenih šteta	-	-	#DIV/0!
Broj neriješenih od rezervisanih šteta	21	14	150,00
% riješenih šteta od rezervisanih	75%	73%	102,63
II STETE IZ TEKUCEG PERIODA			
Broj prijavljenih šteta tekuceg perioda	3.224	3.051	105,67
Broj riješenih šteta tekuceg perioda	3.092	2.981	103,72
Broj odbijenih šteta	341	323	105,57
Broj placenih šteta	2.751	2.684	102,50
Broj neplacenih šteta	-	-	#DIV/0!
Broj neriješenih šteta iz tekuce godine	132	70	188,57
% riješenih šteta iz tekuce godine	96%	98%	98,16
III UKUPNO STETE U OBRADI			
Broj šteta u obradi	3.308	3.103	106,61
Broj riješenih šteta	3.155	3.019	104,50
Broj odbijenih šteta	352	335	105,07
Broj placenih šteta	2.803	2.710	103,43
Broj neplacenih šteta	-	-	#DIV/0!
Broj neriješenih šteta	153	84	182,14
% riješenih šteta	95%	97%	98,03

MJERODAVNI TEHNIČKI RACIO

Radi dobijanja potpunije slike rezultata Društva u osnovnoj djelatnosti posebno treba razmotriti ostvareni tehnički rezultat koji pokazuje odnos između likvidiranih šteta i tehničke premija obračunate u tekućem periodu.

Bruto mjerodavan tehnički racio u 2020. godini iznosi 44,23% i kreće se od (0,73%) kod *Osiguranja robe u prevozu* do 79,98% kod *Osiguranja motornih vozila*.

Bruto mjerodavan tehnički racio na dan 31.12.2020. g.:

Vrsta osiguranja	2020	2019
Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	75,22%	70,13%
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	76,87%	92,31%
Osiguranje motornih vozila	79,98%	45,05%
Osiguranje robe u prevozu	-0,73%	50,24%
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	23,49%	1,84%
Ostala osiguranje imovine	7,93%	34,30%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	34,72%	39,50%
Ostala osiguranja od odgovornosti	2,83%	5,27%
Osiguranje pomoci na putu	48,73%	79,19%
Ukupno	44,23%	44,55%

Ukupni rashodi Društva veći su za 0,77% u odnosu na rashode prethodne godine. Troškovi sprovođenja osiguranja bilježe pad od 11,01%. U okviru poslovnih rashoda koji su na ukupnom nivou veći za 3,87%, troškovi rashoda naknada šteta bilježe pad od 0,23%, ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja, bilježe rast i to za 21,57%.

Procentualno učešće prihoda ostvarenih iz bruto regresnih potraživanja u obračunatim naknadama za štete se smanjilo za 1,31 procentnih poena. Apsolutna razlika ostvarenih prihoda iz bruto regresnih potraživanja iznosi 33.397€.

UKUPNI RASHODI	2020	2019	2020/2019
1. POSLOVNI (FUNKCIONALNI) RASHODI	3.112.252	2.996.296	103,87
2. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	2.175.751	2.444.884	88,99
3. FINANSIJSKI RASHODI	303.439	107.501	282,27
UKUPNO	5.591.442	5.548.681	100,77

TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja dijele se na: troškove pribave, troškove uprave, ostale troškove, a pojedinačno učešće u ukupnim troškovima sprovođenja osiguranja je:

- trošak pribave	77,88 %
- trošak uprave	22,12 %

Troškovi sprovođenja osiguranja za 2020.godinu iznose 2.175.751€ i u odnosu na 2019.godinu bilježe pad od 269.133€ odnosno manji su za 11,01%.

Međutim, ukoliko se isključe uticaji razgraničenja troškova pribave Društvo je u poslovanju 2020. imalo manje TSO za 582.913€ u odnosu na prethodnu godinu.

Društvo je kontinuirano pratilo realizovane troškove pribave, uprave, uviđaja procjene i likvidacije šteta i troškove deponovanja.

Pokrivenost troškova sprovođenja osiguranja režijskim dodatkom u iznosu od 1.496.239€ (2019.:1.564.703€) iznosi 68,77% (2019.:64 %).

Troškove pribave čine troškovi: provizije, zakupnine, reklame, reprezentacije i bruto zarade radnika koji rade na pribavi osiguranja, kao i ostali troškovi koji nastaju u procesu pribave osiguranja, koji su manji za 197.897€ tj. 10,46%, u odnosu na prethodnu poslovnu godinu.

Troškovi uprave su manji za 71.236€ odnosno 12,89%, u poređenju sa prethodnom godinom.

2.3. Analiza finansijskog položaja i rezultata

Finansijski položaj akcionarskog društva, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao *dobar*.

Prethodno iz razloga što finansijska ravnoteža Društva obezbjeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, uzevši u obzir da je zaduženost takva da obezbjeđuje punu nezavisnost Društva i dobru sigurnost njegovih povjerilaca, i jer je Društvo solventno, s obzirom da pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital.

Ključni pokazatelji poslovanja:

Opis	2020	2019	Index
			2020/2019
Bilans uspjeha			
Ukupni prihodi	5.969.773	5.801.852	102,89
Bruto premija	6.342.688	6.600.749	96,09
Ukupni rashodi	5.591.442	5.548.681	100,77
Rijesene stete	2.262.014	2.312.635	97,81
Bruto dobit	378.331	253.171	149,44
Neto dobit	333.353	202.469	164,64
Bilans stanja			
Ukupna aktiva	10.887.555	10.132.507	107,45
Kapital i rezerve	4.008.996	3.675.644	109,07
Tehicke rezerve	5.374.839	4.825.886	111,38
Ulaganja	7.135.297	6.018.379	118,56
Pokazatelji rentabilnosti			
ROA (rentabilnost imovine %) neto dobit/aktiva	3,06%	2,00%	153,23
ROE (rentabilnost vlastitog kapitala %) neto dobit/kapital i rezerve	8,32%	5,51%	150,95
Bruto profitna marža (%) bruto dobit/ukupni prihodi	6,34%	4,36%	145,23
Ključni pokazatelji			
Kvota steta (poslovni rashodi/mjerodavna premija)	49,55	49,36	100,40
Kvota troskova (troskovi sprovođenja osig./mjer. premija)	34,64	40,27	86,02
Kombinovana kvota	84,20	89,63	93,94
Pokazatelji ekonomičnosti			
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (ukupni prihodi od premije/TSO %)	2,54	2,22	114,70
Ostali pokazatelji			
Broj zaposlenih	36	40	90,00
Ukupna aktiva po zaposlenom	302.432	253.313	119,39
Ukupni prihodi po zaposlenom	165.827	145.046	114,33
Bruto premija po zaposlenom	176.186	165.019	106,77
Dobit po zaposlenom	9.260	5.062	182,94

* Od 120 zaposlenih 84-oro imaju zaključen ugovor o dopunskom radu.

2.4. Organi Društva

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o osiguranju i Statutom Društva, organi Društva su: Skupština, Odbor direktora, Izvršni direktor, Sekretar i interni revizor. Obaveze i odgovornosti ovih organa utvrđeni su prethodno navedenim aktima.

2.4.1. SKUPŠTINA AKCIONARA DRUŠTVA

Struktura akcionara Društva, na dan 31.12.2020.godine:

	Naziv akcionara	Broj akcija	Iznos (€)	% udjela u kapitalu
1	Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	562.317	3.000.003	100%
	UKUPNO	562.317	3.000.003	100%

U periodu od 1.januara do 31. decembra 2020. godine održana je jedna Redovna sjednica Skupštine akcionara Osiguravajućeg društva “GRAWE neživotno osiguranje” A.D. Podgorica. Sjednica je održana 27.04.2020. godine, i na istoj je usvojen sledeći Dnevni red:

- Izbor predsjedavajućeg Sjednice i ovjerivača Zapisnika;
- Usvajanje informacije o jedinstvenom spisku akcionara Društva;
- Usvajanje Zapisnika sa prethodne sjednice Skupštine akcionara;
- Donošenje Odluke o usvajanju finansijskih izvještaja za poslovnu 2019. godinu sa mišljenjem nezavisnog revizora;
- Donošenje Odluke o usvajanju Godišnjeg izvještaja za potrebe nadzora za 2019. godinu;
- Donošenje Odluke o usvajanju Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjim finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva sa stanjem na dan 31.12.2019. godine;
- Donošenje Odluke o usvajanju Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjem izvještaju o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja u 2019. godini;
- Donošenje Odluke o usvajanju Izvještaja o poslovanju za 2019. godinu;
- Donošenje Odluke o usvajanju Izvještaja o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja za 2019. godinu;
- Donošenje Odluke o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu Interne revizije za 2019. godinu (prilog: Program rada Interne revizije za 2020.godinu);
- Donošenje Odluke o izboru spoljnog revizora za vršenje revizije finansijskih izvještaja za 2020. godinu;
- Donošenje Odluke o prestanku članstva u Odboru direktora Društva dosadašnjim članovima Odbora;
- Donošenje Odluke o izboru članova Odbora direktora Društva (sa ovjerenim izjavama da nije došlo do promjene podataka potrebnih za izdavanje saglasnosti od strane Agencije za nadzor osiguranja ili sa priloženom Saglasnošću Agencije za novog člana Odbora);

- Donošenje Odluke o utvrđivanju visine naknade za rad u Odboru direktora;
- Tekuća pitanja/Razno.

U periodu od 1.januara do 31. decembra 2020. godine održana je jedna Vanredna sjednica Skupštine akcionara Osiguravajućeg društva "GRAWE neživotno osiguranje" A.D. Podgorica. Sjednica je održana 28.12.2020. godine, i na istoj je usvojen sledeći Dnevni red:

- Izbor predsjedavajućeg Sjednice i ovjerivača Zapisnika;
- Usvajanje informacije o jedinstvenom spisku akcionara Društva;
- Usvajanje Zapisnika sa Redovne godišnje sjednice Skupštine akcionara;
- Donošenje Odluke o promjeni naziva;
- Donošenje Odluke o usvajanju Statuta;
- Donošenje Odluke o usvajanju loga;
- Donošenje Odluke o prestanku članstva u Odboru direktora Društva dosadašnjim članovima Odbora;
- Donošenje Odluke o izboru članova Odbora direktora Društva;
- Donošenje Odluke o utvrđivanju visine naknade za rad u Odboru direktora;
- Tekuća pitanja/Razno.

Ne postoje vlasnici hartija od vrijednosti ovog Društva sa posebnim pravima kontrole niti sa ograničenjima prava glasa koja bi se odnosila na ograničenja prava glasa na određeni procenata, broj glasova, perioda ograničenja ostvarivanja prava glasa.

2.4.2. ODBOR DIREKTORA

Članovi Odbora direktora Društva su:

- Tanja Milošević, predsjednik
- Predrag Jovanović, član
- Gorana Pavićević - Četkovic, član

Novi saziv Odbora direktora je registrovan u CRPS-u Rješenjem od 22.01.2021. godine.

Odbor direktora Društva je tokom 2020. održao 16 redovnih sjednica. Rad Odbora direktora Društva prvenstveno je bio usmjeren na aktivnosti koje su predstavljale realizaciju zadataka i ciljeva utvrđenih strateškim i godišnjim planskim dokumentima. Odbor direktora Društva je redovno razmatrao pitanja relevantna za poslovanje Društva (mjesečne poslovne i finansijske izvještaje, izvještaje o likvidnosti, izvještaje o rizicima, aktivnosti naplaćivanja potraživanja, kao i sve druge izvještaje kojima je obuhvaćeno poslovanje Društva.) Takođe, Odbor je po potrebi vršio usvajanje tarifa i uslova za osiguranje i njihovo usklađivanje sa uslovima na tržištu osiguranja, kao i usvajanje drugih akata poslovne politike Društva.

Izvršni direktor:

- Ivan Lero

Sekretar Društva:

- Ivan Lero

Interni revizor:

- Branko Zogović

3. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE OKOLINE

U toku 2020.godine Društvo nije imalo ulaganja u cilju zaštite životne sredine.

4. PLANIRANI RAZVOJ ZA 2021.GODINU

Društvo planira u narednom periodu da, širenjem prodajne mreže i posebno razvojem sopstvenih kanala prodaje, poveća volumen premije i tržišno učešće.

- očekujemo rast premije od 10% uz zadržavanje strukture premije na sličnom nivou;
- nema značajnijih promjena u odnosu sa reosiguravačem;
- projekcija rasta šteta od oko 25%;
- nastavićemo da jačamo tehničke reserve pa planiramo rast rezervacija za štete bi rasle od 20%;
- radićemo na povećanju efikasnosti i produktivnosti poslovanja pa očekujemo dalje snizavanje ukupnih troškova poslovanja;
- u investicionom dijelu, zbog niskih kamatnih stopa, očekujemo isti prinos kao u prethodnoj godini.

5. ANALIZA BONITETA - Z-SCORE

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Jedan od tih modela jeste i Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

- pred bankrotom Z-score < 1,82
- rizično 1,82 < Z-score < 2,99
- uspješno Z-score >2,99

Z-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2017	2018	2018	2020
1	Ukupna sredstva	6.785.030	7.997.959	9.774.444	10.471.323
2	Tekuća imovina	3.186.494	4.159.795	4.500.503	4.201.626
3	Stalna imovina	3.598.536	3.832.953	5.270.430	6.269.697
4	Obrtni kapital (2-3)	-412.043	326.842	-769.927	-2.068.070
5	X1 (4/1)	-0,06	0,04	-0,08	-0,20
6	Zadržani (neraspoređeni) dobitak	269.940	473.132	675.601	1.008.954
7	X2 (6/1)	0,04	0,06	0,07	0,10
8	Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak	-27.635	256.671	233.382	518.917
9	X3 (8/1)	0,00	0,03	0,02	0,05
10	Kapital	3.292.854	3.473.174	3.675.644	4.008.996
11	Obaveze	625.678	842.722	1.608.374	1.497.961
12	X4 (10/11)	5,26	4,12	2,29	2,68
13	Prihodi od prodaje	3.505.070	4.355.821	5.422.806	5.535.222
14	X5 (13/1)	0,52	0,54	0,55	0,53

Z-SCORE	5,75	4,80	2,85	3,15
----------------	------	------	------	------

2017
<i>Finansijski uspješno i zdravo preduzeće, visokih kreditnih performansi.</i>

2018
<i>Finansijski uspješno i zdravo preduzeće, visokih kreditnih performansi.</i>

2019
<i>Finansijski uspješno i zdravo preduzeće, visokih kreditnih performansi.</i>

2020
<i>Finansijski uspješno i zdravo preduzeće, visokih kreditnih performansi.</i>

6. ZAVISNA PRAVNA LICA

Društvo je dana 18.01.2017.godine, danom registracije u CRPS postalo jedini osnivač sa udjelom od 100% u Društva: Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet roba i usluga „Smokva“ D.O.O. Podgorica i Društvo za zastupanje u osiguranju „Swiss plus“ D.O.O. Podgorica.

Osnivački udio za Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet roba i usluga „Smokva“ D.O.O. Podgorica je kupljen za iznos od 440.000 Eur bez poreza, odnosno za ukupan iznos od 479.600Eur sa svim troškovima, taksama i porezima u skladu sa članom 15. Ugovora o ustupanju osnivačkog uloga 252 od 16.01.2017.

Osnivački udio za Društvo za zastupanje u osiguranju „Swiss plus“ D.O.O. Podgorica je kupljen za iznos od 10.000 Eur bez poreza, odnosno za ukupan iznos od 10.900 Eur sa svim troškovima, taksama i porezima u skladu sa članom 15. Ugovora o ustupanju osnivačkog uloga 253 od 16.01.2017.

7. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

- Hartije od vrijednosti (osnovne)

Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju u zemlji								
Izdavalac	ISIN	Kolicina	Nominalna vrijednost	Jedinicna cijena na dan 31.12.2020	Ukupna cijena na dan 31.12.2020	Udio u kapitalu (u %)	Udio u glasackim pravima (u %)	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020
INSM	MEINSM RA1HN4	104	16.113	26,8000	2.787	0,0272	0,0272	2.787
ULRI	MEULRIR A1UL4	369	14.576	2,7000	996	0,0242	0,0242	996
KAPG	MEKAPG RA1PG3	3633	18.350	0,0020	7	0,0342	0,0342	7
NKBA	MENKBA RA0PG2	288	36.812	30,8800	8.893	0,0702	0,0702	8.893
TECG	METECG RA8PG0	4814	12.613	1,1000	5.295	0,0101	0,0101	5.295
EUR-zatvoreni	MEEURF RA2PG4	70000	46.900	0,0028	196	0,0257	0,0257	196
ZICG	MEZICGR A1PG3	1634	4.875	0,0066	11	0,0010	0,0010	11
POBR	MEPOBR RA1PG5	74	18.500	933,0000	69.042	14,6800	14,6800	7.042
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju u inostranstvu								
Izdavalac	ISIN	Kolicina	Nominalna vrijednost	Jedinicna cijena na dan 31.12.2020	Ukupna cijena na dan 31.12.2020	Udio u kapitalu (u %)	Udio u glasackim pravima (u %)	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020

DNREM	RSDNVR E66231	192	161,6100	31.029	0	0,2368	31.029
Ukupno	56.258						

Dužničke hartije od vrijednosti – obveznice

Izdavalac	ISIN	Kolicina HOV	Nominalna vrijednost	Datum kupovine	Datum dospjeca	Kupovna cijena	Stopa prinosa	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.
Crna Gora	XS1377508996	1	250.000	10.3.2016	10.3.2021	249.108	5,88%	250.000
Crna Gora	XS1377508996	1	350.000	21.2.2017	10.3.2021	399.558	3,55%	357.619
Crna Gora	XS1377508996	1	200.000	24.8.2017	10.3.2021	224.513	3,00%	205.504
Crna Gora	XS1807201899	1	400.000	2.7.2018	21.4.2025	403.620	3,42%	401.002
Crna Gora	XS1807201899	1	500.000	7.9.2018	21.4.2025	513.304	3,23%	505.759
Crna Gora	XS2050982755	1	274.000	26.9.2019	3.10.2029	269.715	2,80%	270.695
Crna Gora	XS2050982755	1	100.000	27.9.2019	3.10.2029	100.157	2,60%	100.330
Crna Gora	XS1807201899	1	484.000	18.5.2020	21.4.2025	467.874	4,20%	467.874
Crna Gora	XS2050982755	1	700.000	28.9.2020	3.10.2029	656.944	3,70%	641.126
Crna Gora	XS2050982755	1	700.000	8.10.2020	3.10.2029	638.980	3,72%	638.980
Crna Gora	XS2050982755	1	300.000	25.11.2020	3.10.2029	291.853	2,95%	291.853
		11	4.258.000			4.215.626		4.130.743

- **Hartije od vrijednosti (izvedene)**

Depoziti kod komercijalnih banaka	Dospjeće	Kamatna stopa %	Iznos
Addiko Bank, Podgorica	27.3. i 31.3.2021	0,55 do 1,80	450.000
Komercijalna banka AD, Budva	30.4.2022	1,25	560.000
Hipotekarna banka AD, Podgorica	25.1.2021	0,05	400.000
Stanje na dan 31. decembra			1.410.000

- **Potraživanja**

	31.12.2020	31.12.2019
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	942.345	929.930
Potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja	-	-
Potraživanja za udjele u naknadama šteta	94.857	82.765
Dugoročna poslovna potraživanja	800.777	728.963
Ostala potraživanja	364.638	547.023
UKUPNO	2.202.617	2.288.681

8. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Obim i priroda transakcija Društva sa povezanim licima u toku 2020. godine pokazuju da se od ukupnih prihoda od povezanih lica u iznosu od 54.321€ iznos od 27.921€ odnosi na prihod od premije osiguranja a iznos od 26.400€ na prihode od kamata na date zajmove. Suprotno, na rashodnoj strani u toku 2020. godine se od ukupnih rashoda od povezanih lica u iznosu od 229.629€ na rashode šteta odnosilo svega 6.601€ a iznos od 223.028€ na naknade članovima odbora direktora, zakup motornih vozila, zakup poslovnog prostora, troškovi reklame, zastupnička provizija

Detaljan prikaz transakcija sa povezanim licima dat je sledećoj tabeli:

Povezana lica	Prihodi od premije osiguranja	Ostali prihodi	Rahodi steta	Ostali rashodi (licna primanja i naknade...)	Potrazivanja od premije	Ostala potrazivanja	Obaveze
* Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	-	-	-	-	-	482	-
*HP Fjord	18.564	-	6.601	-	9.286	-	-
*Alpha Invest	-	-	-	-	-	-	-
*Barović Olivera	581	-	-	-	433	-	-
*Barovic Veselin	299	-	-	-	36	-	-
*Milosevic Tanja	12	-	-	8.266	-	-	-
*Barovic Miloš	-	-	-	-	-	47.880	-
*Smokva DOO	3.282	26.400	-	41.280	-	803.663	-
*Swiss Plus	79	-	-	155.471	-	-	9.862
*zaposleni	5.104	-	-	18.011	106	6.250	-
UKUPNO	27.921	26.400	6.601	223.028	9.861	858.274	9.862

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

U Društvu se nastoji da se upravljanje rizicima ugradi kao standard u procese upravljanja, planiranja i donošenja odluka. Sam proces upravljanja rizicima ustvari predstavlja proces kontinuiranog identifikovanja i procjene rizika, definisanja mjera za upravljanje rizicima i praćenja njihove realizacije.

U cilju praćenja i upravljanem rizika tokom godine, pripremaju se i dostavljaju Izvršnom direktoru i Odboru direktora razni periodični izvještaji. Takođe, radi efikasnijeg funkcionisanja sistema upravljanja rizicima, Društvo je propisalo i uspostavilo sistem interne kontrole i podjelu dužnosti. Treba napomenuti i to da je, Interna revizija u okviru izvršenih revizija i ostalih aktivnosti tokom 2020.godine, vršila uvid i ocjenu efikasnosti upravljanja rizicima i sistemom internih kontrola.

Takođe, upravljanje rizicima je integrisano u proces planiranja, tj. Finansijski i Strateški plan Društva. U tom smislu, prilikom planiranja za 2021. godinu i strateški period vodilo se računa da:

- Društvo ima dobru likvidnost tj. ima sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva.
- Adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom bude na zadovoljavajućem nivou tj. da po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava Društvo ima prekopokrivenost tehničkih rezervi.
- Društvo zadrži već izgrađenu dobru reputaciju tj. ugled Društva.

U skladu sa domaćom zakonskom regulativom, Društvo je održavalo propisanu adekvatnost kapitala i time svoje rizike u poslovanju u svakom trenutku držalo pod kontrolom. Društvo je u protekloj godini usvojilo i ažuriralo niz pravilnika, procedura i ostalih internih akata u cilju efikasnijeg upravljanja rizicima.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Društvo je u svom poslovanju izloženo sledećim osnovnim vrstama rizika:

- riziku osiguranja,
- tržišnim rizicima,
- riziku likvidnosti,
- kreditnom riziku,

kao i drugim rizicima koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Rizik osiguranja

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise, prije nego se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi koji će nastati biti veći od primljenih premija. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

U vezi sa ugovorima o osiguranju imovine Društvo je izloženo rizicima od teže prirodne nepogode (poplave, olujne vjetrove itd.), i rizicima od šteta za požare i kvarove opreme

siguranika. Za određene vrste ugovora Društvo ima ograničen broj šteta koje po polisi isplaćuje ili ograničenu ukupnu sumu koju isplaćuje po polisi u toku godine.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i rizik cijena. Celokupan program upravljanja rizikom usmeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta. Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Obzirom da Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa je rizik promjena u vrijednosti finansijskih instrumenata, a koje nastaju kao rezultat promjena kamatnih stopa na tržištu.

Aktivnosti Društva izložene su riziku od promjene u nivou kamatnih stopa u dijelu kamatonosnih sredstava i obaveza. Ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na dan izvještavanja imaju fiksne stope.

Kreditni rizik

Društvo se izlaže kreditnom riziku kroz sljedeće stavke imovine:

- udio reosiguranja u rezervisanim štetama,
- potraživanja od reosiguranja po isplaćenim štetama,
- potraživanja od osiguranika,
- depoziti i dati zajmovi,
- potraživanja od posrednika u osiguranju i ostala potraživanja i
- novac u banci.

Ovaj rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. U posmatranom periodu u Društvu je Samostalna služba za naplatu potraživanja radila na naplati zastarjelih potraživanja. Naplativost potraživanja po polisama se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi. Za potraživanja za koja se procijeni da postoji mogućnost nenaplativosti ili nijesu naplaćena u razumnom roku se vrši ispravka vrijednosti.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u odgovarajućim rokovima i

kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Društvo drži portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljavanje zakonskim zahtjevima.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme. Služba finansija dnevno prati prilive i odlive i radi dnevne, nedjeljne i mjesečne analize. Rizik likvidnosti se uzima u obzir prilikom ocjene uparivanja imovine i obaveza.

Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti (Službeni list Crne Gore 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna metodom premijske osnove i metode osnove šteta.

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti. Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Rizik novčanog toka

Rizik novčanog toka koji se ispoljava kao rizik (ne)naplate potraživanja od kupaca u ugovorenom roku. Ovaj rizik se povećava ako se neadekvatno i nedosljedno primjenjuju politike u pogledu prioriteta naplate i poštovanja ugovorenih rokova, kao i zbog nenamjenskog trošenja sredstava ili zbog rizika pre)investiranja

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. To zahteva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kojem ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih s postizanjem tih ciljeva. Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremila iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

Društvo u sklopu svojih redovnih i vanrednih aktivnosti koristi sljedeće metode identifikacije rizika

SWOT analiza - je tehnika strategijskog menadžmenta kojom se uocavaju strategijski izbori dovodjenjem u vezu snaga i slabosti preduzeća sa sansama i prijetnjama u eksternom okruženju.

Upitnici - Sastoji se u kritičkom ispitivanju projekta u cilju određivanja vrste i stepena rizika pomoću određenog upitnika. Pomoću ovog metoda procene rizika određuje se kolika je vjerovatnoća da će projekat da pretrpi neuspjeh u pogledu ostvarenja svojih osnovnih ciljeva – tehničkih, vremenskih i troškovnih.

Brainstorming -tehniku grupnog rešavanja problema koja podrazumeva iznošenje spontano nastalih ideja svih članova grupe kako bi se došlo do rešenja problema”, ali isto tako i kao „osmišljavanje ideja od strane jednog ili više pojedinaca sa ciljem rešavanja određenog problema”.

Drvo odlucivanja -Stablo odlučivanja predstavlja tehniku pomoću koje oslikavamo vezu između odluka i rizičnih događaja kako bi se dobila mogućnost za efikasniju i uspješniju kvantifikaciju i analizu projektnog rizika. Analiza odlučivanja pomoću stabla odluke realizuje se kroz sledeće etape: definisanje problema formiranje drveta procena subjektivnih vjerovatnoća mogućih ishoda alternativa kvantifikacija nominalnih vrednosti mogućih ishoda eliminacija grana i izbor alternative.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

GRAWE neživotno osiguranje kao cjelina i njegovi sastavni organizacioni djelovi su obavezni da kreiraju svoje procjene rizika na osnovu istih kriterijuma. Svi odgovorni u pravnom licu i izvan njega su obavezni da izvještavaju o značajnim promjenama postojećih identifikovanih rizika, novim prijetnjama i mogućnostima u skladu sa dinamikom kako nastaju.

Da bi pravno lice efikasno upravljalo rizicima, potrebno je da primijeni novi koncept formiranja Enterprise Risk Management (ERM) ili službu upravljanja rizicima koja zahtijeva integrisano upravljanje finansijskim, operativnim, strateškim i drugim rizicima u skladu sa poslovnom politikom i ostvarenjem kratkoročnih i dugoročnih ciljeva poslovanja.

Osnovni nosioci korporativnog upravljanja i regulatorno-organizacioni okviri njihovog delovanja predstavljaju svi organi Društva, dok poslove nadzora i unutrašnje kontrole vrši formiran individualni organ (interni revizor). Prilikom formiranja oblika nadzornog organa i njegove strukture, Društvo se rukovodilo sopstvenim potrebama i mogućnostima, vodeći računa da oblik, veličina i struktura nadzornog organa odgovara realnim potrebama što efikasnijeg obavljanja povjerenih poslova.

U 2020. godini, kao i u predhodnim, osnovni cilj interne revizije je bio da pomogne Društvu da ostvari svoje poslovne ciljeve. Interna revizija, prilikom pregleda poslovanja, kontinuirano skreće pažnju na uočene nedostatke i mogućnost unapređenja procesa, te time pomaže u otkrivanju mogućnosti za efikasno reagovanje na brze promjene u okruženju. Uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola ima ključnu ulogu u procesu upravljanja rizicima, što je od suštinskog

značaja za postizanje ciljeva Društva, pa stoga ovaj sistem mora biti ugrađen u postupke upravljanja i rukovođenja, kao trajan proces.

Sa nepristrasnim uvjerenjem o efikasnosti upravljanja rizicima i ocjenom da li se ključnim rizicima pravilno upravlja i da li sistem internih kontrola djeluje uspješno i efikasno, interna revizija ispunjava svoju misiju. Interna revizija daje predloge upravi i rukovodstvu, ali ne odlučuje o poslovnim aktivnostima Društva. Značajan dio vremena, u toku 2020. godine, bio je usmjeren na aktivnostima neformalnog savjetovanja.

O realizaciji Godišnjeg plana rada interne revizije, kao i realizaciji izdatih preporuka, interna revizija je redovno – kvartalno i godišnje, izvještavala Odboru direktora i Izvršnom direktoru Društva.

U Društvu je, dana 16.10.2017. godine, konstituisan Revizorski odbor kao radno tijelo. Novi saziv koji je formiran na osnovu Odluke Odbora diektora, dana 19.10.2020.odine čine:

- Ana Dendić
- Tijana Ćorsović
- Petar Vujošević

Iako Društvo nema usvojen kodeks korporativnog upravljanja, većina načela na kojima je ovaj Kodeks zasnovan se uglavnom primjenjuje u praksi, pa tako i u dijelu politike izvještavanja.

Politika izvještavanja je zasnovana na poštovanju važećih propisa, regularnom i pravovremenom izvještavanju o svim informacijama od materijalnog značaja za odlučivanje investitora, brzoj, jednostavnoj i široko dostupnoj informaciji korišćenjem efikasnih sredstava komunikacije sa njihovim korisnicima, istinitosti, sveobuhvatnosti, konzistentnosti i dokumentovanosti informacija. Politika izveštavanja treba omogućava ravnopravan tretman svih potencijalnih korisnika informacija i uspostavlja zabranu selektivnog informisanja pojedinih lica ili grupa korisnika.

Prokurista

Maja Bešović

Izvršni direktor

Ivan Lero